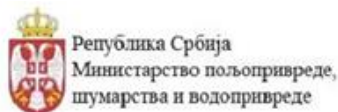

Верзија 1
27.03.2018.
године

Управа
за аграрна
плаћања

Мера 3

Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства

ВОДИЧ ЗА КОРИСНИКЕ ИПАРД II ПРОГРАМА

ИПАРД II
Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

САДРЖАЈ

ЛИСТА СКРАЋЕНИХ ПОЈМОВА:	4
КУДА ВАС ВОДИ ВОДИЧ ЗА КОРИСНИКЕ	5
1. ИПАРД У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	6
1.1. ИПАРД ИЗ УГЛА КОРИСНИКА	6
1.2. ЦИЉЕВИ ИПАРД II ПРОГРАМА.....	7
1.3. МЕРЕ У ОКВИРУ ИПАРД II ПРОГРАМА.....	7
1.4. ШТА НАМ ДОНОСИ МЕРА 3 - ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПРЕРАДУ И МАРКЕТИНГ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА И ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА.....	8
2. КОЛИКА ЈЕ ВИСИНА ИПАРД ПОДСТИЦАЈА.....	9
2.1. ПРИХВАТЉИВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ И ТРОШКОВИ У ОКВИРУ МЕРЕ 3	10
2.1.1. НЕРИХВАТЉИВИ ТРОШКОВИ.....	11
2.1.2. ПОРЕКЛО РОБЕ	12
3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИХВАТЉИВОСТИ	13
3.1. Ко су корисници МЕРЕ 3.....	13
3.2. Општи услови прихватљивости.....	14
3.2.1. ИНВЕСТИЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА.....	15
3.3. Посебни услови за остваривање права на одобравање пројекта.....	16
3.3.1. СЕКТОР МЛЕКА.....	16
3.3.2. СЕКТОР МЕСА.....	17
3.3.3. СЕКТОР ВОЋА И ПОВРЋА	18
4. ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИПАРД ПОДСТИЦАЈЕ	19
4.1. Јавни позив за подношење захтева за одобравање пројекта	19
4.1.1. ДОКУМЕНТА КОЈА СЕ ПРИЛАЖУ УЗ ЗАХТЕВ ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА.....	20
4.1.2. ПОНУДЕ.....	24
4.1.3. ПОСЛОВНИ ПЛАН	25

4.2 ОБРАДА ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА И РЕАЛИЗАЦИЈА ИНВЕСТИЦИЈЕ.....	26
4.2.1 БОДОВАЊЕ И РАНГИРАЊЕ	27
4.2.2 РЕШЕЊЕ О ОДОБРАВАЊУ ПРОЈЕКТА.....	27
4.2.3 РЕАЛИЗАЦИЈА ИНВЕСТИЦИЈЕ	28
4.2.4 ЗАХТЕВ ЗА ИЗМЕНУ ОДОБРЕНОГ ПРОЈЕКТА	28
4.3 ИСПЛАТА ПОДСТИЦАЈА	29
4.3.1 ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИСПЛАТУ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА	29
4.3.2 ЗАХТЕВ ЗА ИСПЛАТУ ИПАРД СРЕДСТАВА	30
4.3.3 ОБРАДА ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПЛАЋАЊА И ИСПЛАТА ПОДСТИЦАЈА	33
4.3.4 МИНИМАЛНИ НАЦИОНАЛНИ И ЕУ УСЛОВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЈАВНОГ ЗДРАВЉА, ДОБРОБИТ ЖИВОТИЊА И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ	33
4.3.5 КОНТРОЛА ПРОПИСАНИХ НАЦИОНАЛНИХ И ЕУ УСЛОВА.....	36
4.3.6 РЕШЕЊЕ О ИСПЛАТИ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА.....	37
4.4 КОНТРОЛА НА ЛИЦУ МЕСТА	38
4.4.1 ОБАВЕЗЕ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА/КОРИСНИКА/ПРИМАОЦА	39
5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ИПАРД ПОДСТИЦАЈА	41
5.1 ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ	41
5.2 ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ	42
5.3 ПОВРАЋАЈ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА	42
5.3.1 НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕВАРЕ.....	43
6. ПРИЛОЗИ.....	44
КОНТАКТ	45

ЛИСТА СКРАЋЕНИХ ПОЈМОВА:

УАП - Управа за аграрна плаћања

МПШВ - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

ЕУ - Европска унија

ЕК - Европска комисија

РС - Република Србија

ИПАРД II - Инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја за програмски период 2014. до 2020. године (Instrument for Pre-Accession Assistance in Rural Development for 2014 – 2020)

УТ - Управљачко тело

ИПА - Инструмент за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance)

СГ - Службени гласник Републике Србије

ПДВ - порез на додату вредност

АПР - Агенција за привредне регистре

НАРДС стратегија - Стратегија пољопривреде и руралног развоја за период од 2014. до 2024. године

ЛЕАДЕР - LEADER – Liaison Entre Actions de Development de l'Économie Rural, француски акроним који означава Везе између активности у развоју руралне економије

ЛАГ - локална акциона група

ЕЦБ - Европска централна банка

РПГ - Регистар пољопривредних газдинстава

DG SANTE - Генерални директорат Европске комисије за безбедност хране

МЗЖС - Министарство заштите животне средине

OLAF - Европска канцеларија за борбу против превара

БДП - бруто домаћи производ

ГПС - Глобални позициони систем

КУДА ВАС ВОДИ ВОДИЧ ЗА КОРИСНИКЕ

Водич за кориснике појашњава циљеве и намену ИПАРД II програма, начин коришћења и услове за добијање средстава, финансирање пројеката, контролу, поступке и потребну документацију за спровођење Мере 3 - Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства.

Водич у електронској форми можете преузети са званичне интернет странице Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту МПШВ) - <http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> и Управе за аграрна плаћања (у даљем тексту УАП) - <http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>, у делу посвећеном ИПАРД програму, док су штампана издања доступна у просторијама УАП, као и у Пољопривредним саветодавним и стручним службама Србије и Пољопривредним стручним службама АП Војводине. Такође, на званичној интернет страници УАП можете пронаћи и упутства за прикупљање одређене документације, као и прописе који дефинишу националне услове који се односе на заштиту животне средине, јавног здравља, добробит животиња и безбедност на раду (<http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>).

Надамо се да ће Водич помоћи да боље разумете цели процес за остваривање права на ИПАРД подстицај и ваша права и обавезе: од времена објављивања јавног позива, преко подношења захтева за одобравање пројекта, контроле на лицу места, пријема решења о одобравању пројекта, реализације инвестиције, па све до исплате подстицаја.

Напомињемо да је Водич само информативног карактера, па Вас упућујемо на важећи Правилник о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства („Службени гласник РС“ 84/2017 и 23/2018 – у даљем тексту Правилник). Правилником су прописана: лица која остварују право на ИПАРД подстицаје за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства, у оквиру ИПАРД програма за Републику Србију за период 2014 - 2020. године, износ ИПАРД

подстицаја, као и услови, начин и поступак спровођења ИПАРД програма за ИПАРД подстицаје.

Правилник у електронској форми можете преузети на званичним интернет страницама МПШВ - <http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> и УАП - <http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>.

Остајемо отворени за сва додатна питања, која можете упутити Инфоцентру МПШВ и Контакт центру УАП, било путем телефона, или адресе електронске поште које ћете пронаћи на крају овог Водича.

ОДРИЦАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ

Овај Водич не представља пропис нити други правни акт, већ општи, оквирни приручник искључиво информативног карактера. Коришћење овог Водича не ослобађа обавезе познавања прописа, нити процеса рада и поступања у складу са њима. Стога се препоручује коришћење Водича искључиво уз важеће прописе и правне акте.

Садржај ове публикације узима у обзир стање прописа на дан објављивања. Иако се улажу најбољи напори како би се осигурала тачност, поузданост и ажурност пружених информација, исто се не може гарантовати. Такође, не може се гарантовати да су све информације прикладне за коришћење сваког читаоца, да обухватају све податке и техничке и нормативне измене након датума објављивања, нити да тачно предвиђају и обавештавају о свим могућим ситуацијама.

Садржај ове публикације не мора нужно одражавати ставове Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управе за аграрна плаћања и других надлежних органа државне управе и институција Европске Уније и Републике Србије.

Издавач и аутори не могу сносити одговорност за штету која би евентуално могла настати у вези са коришћењем овог Водича.

1. ИПАРД У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Инструмент за претприступну помоћ - ИПА II (Instrument for Pre-accession Assistance IPA II) представља помоћ државама у статусу кандидата за чланство, како би процес стабилизације и придруживања спровеле у складу са својим специфичностима. Приоритетна област пољопривреда и рурални развој, намењена је земљама кандидатима са циљем припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном политиком ЕУ (енг. Common Agricultural Policy). Како би земља користила овај инструмент треба да испуни велики број захтева и критеријума. Република Србија уложила је значајне напоре и финансијска средства како би успоставила структуру неопходну за спровођење мера и како би корисницима омогућила коришћење ИПАРД II средстава.

ИПАРД II - инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја за програмски период 2014. до 2020. године (Instrument for Pre-Accession Assistance in Rural Development) пружа инвестициону подршку ЕУ од 175 милиона евра, намењену јачању конкурентности сектора производње и прераде хране. Ова подршка ће допринети и постепеном прилагођавању стандардима ЕУ у областима хигијене, безбедности хране, ветерине и заштите животне средине, као и диверсификацији руралне економије. То је прва помоћ ове врсте која је намењена директно корисницима, односно пољопривредним произвођачима - правним и физичким лицима.

ИПАРД програм је одобрила ЕУ и усвојен је закључком Владе Републике Србије, а реализује се преко МПШВ и УАП. „ИПАРД програм за Републику Србију за период 2014-2020. године” (Службени гласник РС, број 30/16 и 84/17) у електронској форми можете преузети на званичној интернет страници МПШВ (<http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/>) и УАП (<http://uap.gov.rs/ipard-ii-u-srbiji/>). Више о Програму и о Заједничкој пољопривредној политици прочитајте на интернет страници Европске комисије (https://ec.europa.eu/agriculture/index_en).

1.1. ИПАРД ИЗ УГЛА КОРИСНИКА

Највеће предности које ИПАРД доноси у националне системе подршке пољопривреди су могућност дугорочног планирања и транспарентност исплате средстава. Како подршка пољопривредној производњи сваке земље зависи од процента раста БДП и општег напретка националне

економије, тако се и пољопривредни буџет, који се доноси сваке године, модификује у складу са тренутним околностима. У случају ИПАРД средстава, буџет се одређује седмогодишње, у року буџетског периода ЕУ, а износ средстава и форма подршке се готово никако, или врло мало мењају. Када се на то дода и висина инвестиционе подршке, која може да буде знатна по појединим мерама, извесност и дугорочно планирање инвестиција су осигурани.

За ИПАРД II програм је карактеристично да је веома захтеван и потребно је прибавити обимну документацију и обавити детаљне припреме. Наши пољопривредни произвођачи би требало да буду спремни да озбиљно приступе, добро одаберу форму подршке и припреме сву неопходну документацију.

Уколико поседује неопходна знања и вештине, сваки подносилац може самостално да припреми захтев за одобравање пројекта, захтев за исплату подстицаја, или захтев за измену одобреног пројекта. Подносилац не мора сам да предузима све активности везане за поднети захтев, већ може уговорити стручну помоћ предузетника или правног лица регистрованога за обављање наведених послова у оквиру одговарајуће делатности.

Такође, за припрему техничке документације, израде студије о процени утицаја на животну средину, студије изводљивости и друге студије у вези са пројектом, подносилац може ангажовати потребне стручњаке – архитекте, инжењере, односно друге предузетнике и правна лица, регистрована за обављање наведених послова у оквиру одговарајуће делатности.

У случају да се подносилац одлучи на ангажовање консултаната, односно других стручних лица, важно је да има у виду да овај трошак спада у прихватљиве трошкове, односно за исти се, према прописаним критеријумима може остварити подстицај.

Подршку у припреми захтева за одобравање пројекта и захтева за одобравање исплате пружају и Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије и Пољопривредна стручна служба АП Војводине, које су прошле обуку МПШВ, а имају и добро развијену мрежу. Такође, на располагању је и подршка УАП и МПШВ.

Треба увек имати на уму да инвестиција не сме бити започета пре него што је пројекат одобрен (осим опитних трошкова)

Да би остварили средства из ИПАРД II програма потенцијални корисници након одобравања пројекта најпре сами финансирају целу одобрену инвестицију, а тек након завршеног поступка пред УАП могу да

очекују ИПАРД подстицај. Средства обезбеђују из сопствених извора или из кредита пословних банака.

Корисник је такође дужан да се придржава одобреног пројекта и у току петогодишњег периода након исплате подстицаја прихвата контроле и даје на увид документацију везану за одобрени пројекат овлашћеним лицима УАП, органа надлежног за ревизију система спровођења програма Европске уније, Националног фонда Министарства финансија, Европске комисије, Европског ревизорског суда и Европске канцеларије за борбу против превара (ОЛАФ). Такође, корисник је дужан да у том року одржи инвестицију: не сме да отуђи објекат, да му промени намену, нити да да промени намену или отуђи машине, односно омогући коришћење предмета инвестиције од стране других лица по било ком основу.

1.2 ЦИЉЕВИ ИПАРД II ПРОГРАМА

У складу са стратешким циљевима националне Стратегије пољопривреде и руралног развоја за период од 2014-2024. године, а у складу са ИПА II приоритетима, ИПАРД II програм у Републици Србији усмерава се на следеће циљеве:

- подршку конкурентности пољопривредно-прехранбеног сектора, усклађивање са ЕУ ветеринарским и фитосанитарним, еколошким и стандардима безбедности хране, као и реструктурирање и модернизацију сектора;
- допринос развоју одрживих пракси управљања земљиштем подржавајући органску производњу и друге агро-еколошке праксе;
- допринос одрживом руралном развоју кроз подршку диверсификацији економских активности и јачање LEADER приступа;
- подршку за ефикасно спровођење Програма, за праћење, евалуацију и оглашавање у оквиру мере Техничка помоћ.

Такође, очекује се и постепено усклађивање пољопривредне политике у Србији са правним тековинама ЕУ, укључујући формирање структура и система неопходних за спровођење Заједничке пољопривредне политике.

1.3 МЕРЕ У ОКВИРУ ИПАРД II ПРОГРАМА

Избор мера свака држава корисница ИПА II утврђује на основу претходно спроведених секторских анализа у пољопривреди и прерађивачкој индустрији, као и на основу процене потребе и потенцијала за диверсификацију руралне економије и захтева заштите животне средине. У првој фази ИПАРД II програмског периода предвиђене су следеће мере:

Мера 1 - Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава: значајном подршком инвестицијама у материјална средства и техничка побољшања, повећава се продуктивност и конкурентност пољопривредне производње.

Мера 3 - Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства: кроз подршку инвестицијама у модернизацију прерађивачких капацитета, повећава укупне перформансе сектора и доприноси достизању потребних ЕУ стандарда.

Мера 7 - Диверсификација пољопривредних газдинстава и развој пословања: има за циљ повећање степена развоја економских активности у руралним подручјима, уз могућност стварања нових радних места, што ће директно увећати приход газдинстава.

Мера 9 - Техничка помоћ: мера подржава техничку помоћ и трошкове у вези са спровођењем ИПАРД програма. Циљ ове мере јесте да помогне у спровођењу и надзору програма, као и у његовој евентуалној измени.

Мера 4 - Мере у области пољопривреде, заштите животне средине, климе и органске производње: основни циљ мере је стицање искуства у спровођењу и увођење методологија и пракси ЕУ у овај сектор.

Мера 5 - Припрема и имплементација Локалних развојних стратегија (LEADER приступ): треба да допринесе развоју цивилног друштва и јачању социјалног дијалога унутар руралних средина. Подршка добром управљању, подстицање запошљавања и развој људског капитала, уз спровођење мере кроз локална партнерства, доприноси одрживом развоју руралних подручја.

1.4 ШТА НАМ ДОНОСИ МЕРА 3 - ИНВЕСТИЦИЈЕ У ПРЕРАДУ И МАРКЕТИНГ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА И ПРОИЗВОДА РИБАРСТВА

Инвестиције у модернизацију прерађивачких капацитета повећаће продуктивност, конкурентност и укупне перформансе прерађивачког сектора, и допринети постизању потребних ЕУ стандарда.

Осим тога, ове инвестиције ће олакшати и боље позиционирање производа на тржишту и повећање извоза. Инвестиције се односе на 3 сектора:

- **Млеко и производи од млека**
- **Месо и производи од меса**
- **Сектор воћа и поврћа**

Омогућити увођење нових технологија, унапређење технолошких процеса и производа у циљу постизања боље позиције на домаћем и међународном тржишту

Подржати увођење система безбедности и квалитета хране (GHP, GMP, HACCP и ISO)

Побољшати третман и управљање споредним производима животињског порекла

Сектор прераде воћа и поврћа

Подржати микро, мала и средња правна лица и предузетнике како би се:

- унапредио сектор прераде воћа и поврћа и достигао ЕУ стандарде;
- побољшала техника и технологија производње;
- подржало увођење система безбедности хране и система квалитета;
- побољшао пласман производа од воћа и поврћа;
- постигла боља позиција на домаћем и међународном тржишту увођењем нових технологија и опреме

Општи циљеви

Повећати способност пољопривредно-прехрамбеног сектора да се избори са притиском конкуренције подржавајући његову модернизацију и ефикасност производње

Постепено усклађивање са правилима и стандардима ЕУ у погледу заштите животне средине, безбедности хране и квалитета производа, добробити животиња и следљивости у ланцу исхране и управљању отпадом (споредним производима животињског порекла).

Јачање конкурентности индустрије прераде хране у одабраним секторима прилагођавајући се захтевима домаћег и иностраног тржишта, и техничко-технолошко унапређење сектора

Специфични циљеви

Сектор прераде млека

Подржати одржива правна лица и предузетнике за прераду млека са просечним инсталираним капацитетом између 3.000 и 100.000 литара млека, са циљем:

унапређење технологије прераде млека и маркетинга увођења нових технологија, процеса и производа у циљу постизања бољег позиционирања производа од млека на домаћем и међународном тржишту

Сектор прераде меса

Подстицати улагања у објекте за клање са минималним капацитетом: 10 говеда или 50 свиња или 50 оваца и коза или 5000 јединки живине, у року од 8 радних часова, у складу са ЕУ стандардима

ИПАРД II програмом су обухваћени: регион Београда, Војводине, Шумадије и Западне Србије и Јужне и Источне Србије, те се и улагања у склопу Мере 3 могу спроводити на наведеном подручју.

2. КОЛИКА ЈЕ ВИСИНА ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

ИЗ ИПАРД II програма се не финансира читава инвестиција, већ корисник може да рачуна на одговарајући проценат кофинансирања из средстава ЕУ и буџета Републике Србије, док остатак средстава мора да обезбеди из сопствених извора или из кредита пословних банака. Треба правити јасну разлику између:

- **јавне подршке** - износ који је покривен од стране ЕУ и националног кофинансирања. Стопа учешћа ЕУ је 75% укупне јавне подршке
- **приватни извор** - износ који треба да обезбеди подносилац

Друга ствар коју треба имати на уму је да се кофинансира само део инвестиције који спада у такозване прихватљиве трошкове о којима опширније можете прочитати у тачки [2.1](#). Интензитет помоћи, односно удео јавне подршке у прихватљивим трошковима инвестиције износи:

- 50% укупних прихватљивих трошкова инвестиције
- додатних 10% за инвестиције у области управљања отпадом и отпадним водама.

Без обзира на укупну вредност инвестиције и прихватљивих трошкова, подносилац захтева може да оствари ИПАРД подстицај у оквиру следећих граница:

Сектор	Минималан износ у еврима	Максималан износ у еврима
Прерада млека и маркетинг	10.000	2.000.000
Прерада меса и маркетинг	10.000	1.000.000
Прерада воћа и поврћа и маркетинг	10.000	1.000.000

Веома је битно да се приликом подношења захтева за одобравање пројекта добро обрачунају прихватљиви **трошкови инвестиције** (тачка [2.1](#)), како би тражени подстицај био у оквиру ових граница. Ово је нарочито битно за доњи лимит, јер ће захтев за одобравање пројекта који га не испуњава бити одбијен. Такође, подстицаји се утврђују и исплаћују у висини горњег лимита без обзира на евентуално већу вредност инвестиције.

Корисник може да оствари ИПАРД подстицај од највише 2 милиона евра у периоду спровођења ИПАРД II програма

Овај износ подстицаја може да се оствари у једном или више јавних позива за време трајања ИПАРД II програма. Треба имати у виду да се износи подстицаја сабирају, те ако се у једном јавном позиву оствари подстицај од, на пример, милион евра, у следећем позиву се може остварити подстицај од највише 500.000 евра, без обзира на вредност инвестиције. Такође, нови захтев за одобравање пројекта у оквиру исте мере може се поднети тек након финализације и коначне исплате подстицаја за претходну инвестицију (реализација инвестиције је извршење свих радњи везаних за набавку предмета инвестиције и то: закључење купопродајног уговора, промет робе, издавање докумената који прате робу, преузимање робе, исплата цене у потпуности, као и стављање инвестиције у функцију у складу са наменом у сектору у коме је одобрена). Ово се односи на захтеве по истом Правилнику односно по једној Мери, док може истовремено имати по један пројекат у оквиру Мере 1 и један пројекат у оквиру Мере 3.

Пример: бавите се прерадом воћа и планирате да поред топле линије за прераду уведете и линије за производњу воћних сокова. За нову линију је неопходна и нова производна хала, додатни капацитети за складиштење сировина, нова лабораторија, додатне бокс палете за превоз воћа, а планирате да због лакшег транспорта сировина и производа изградите мрежу унутрашњих путева унутар простора у власништву фирме и нову управну зграду.

Вредност читавог пројекта је висока, па намерава да га реализујете у две фазе и да ИПАРД подстицаје остварите кроз два јавна позива. Први јавни позив се односи на изградњу и јавља се за субвенције за изградњу горенаведених објеката. Вредност пројекта је око 3,8 милиона евра, па је висина одобреног подстицаја око 1,5 милиона евра. Након финализације пројекта и коначне исплате подстицаја, можете да се јавите и на други јавни позив и поднесете захтев за подстицај за неопходну опрему за Ваш нови погон и лабораторију. Вредност ове инвестиције је око 1.7 милиона евра, а након процедуре пред УАП, утврђен је подстицај у висини од 650.000 евра.

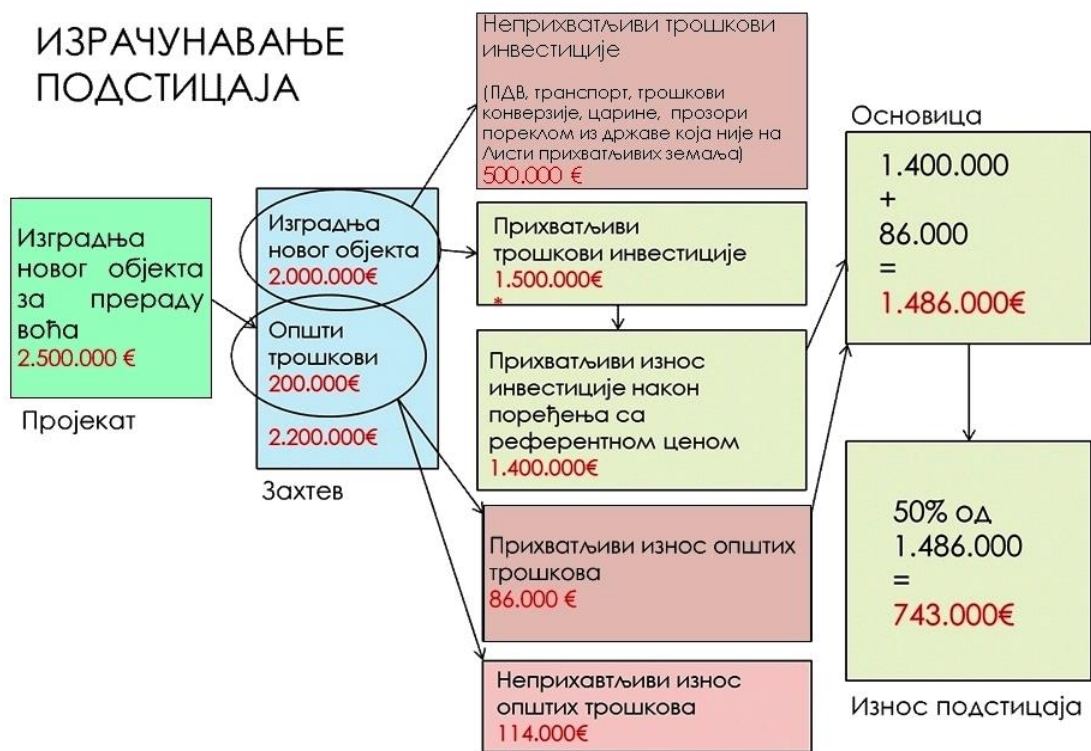
Вама је већ исплаћено 1,5 милиона евра, те износ подршке коју ћете у овом јавном позиву остварити не сме да пређе 500.000 евра, односно збир подстицаја не сме да пређе 2 милиона евра. Уколико планирате нове инвестиције, мораћете да сачекате нови буџетски циклус јер сте за програмски период од 2014. до 2020. године максимално искористили своје право на подршку.

2.1 ПРИХВАТЉИВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ И ТРОШКОВИ У ОКВИРУ МЕРЕ 3

Свака инвестиција која ће бити предмет захтева за одобравање пројекта може да се састоји од прихватљивих и неприхватљивих трошкова. Прихватљиве инвестиције и трошкови у оквиру Мере 3 утврђени су у Листи прихватљивих инвестиција и трошкова (Прилог 1 Правилника и Прилог 1 овог Водича). Инвестиције и трошкови који ће бити прихватљиви у току одређеног позива биће прецизирани у самом тексту сваког јавног позива. Прихватљиве инвестиције се одређују према мери, према сектору и према типу (изградња, опрема, механизација). Прихватљиве инвестиције и трошкови у оквиру Мере 3 су:

- **изградња** (изградња, грађење, доградња) или побољшање (реконструкција, санација или адаптација) непокретне имовине у складу са законом којим се уређује планирање и изградња
- **куповина нове опреме, машина и механизације**, укључујући компјутерске програме који омогућавају производне процесе
- **општи трошкови** - трошкови настали за консултантске услуге, студије изводљивости и остале услуге за припрему, прибављање, односно израду документације за остваривање права на одобравање пројекта као и остваривање права на одобравање исплате ИПАРД подстицаја (дати су у Прилогу 1 Правилника и Прилогу 1 овог Водича - Листа прихватљивих инвестиција и трошкова).

Прихватљиви трошак је трошак спровођења финансиране активности (настао у сврху набавке робе, радова или услуга) и мора да се односи на исплате које изврши подносилац захтева, односно корисник ИПАРД подстицаја. Доказује се рачунима и другим рачуноводственим документима у складу с важећим прописима. Прихватљиви трошак се израчунава када се од укупног износа прихватљиве инвестиције одбије износ неприхватљивих трошкова, у које спада и порез на додату вредност (ПДВ). Наведени трошкови сматрају се прихватљивим до тржишне вредности имовине, у складу са прописом којим се прописује методологија за утврђивање референтних цена инвестиција за обрачун ИПАРД подстицаја. Како то изгледа у пракси, погледајте у следећем поједностављеном примеру израчунавања висине ИПАРД II подстицаја:

Како је на шеми приказано, прихватљив износ општих трошкова утврђује се у износу до 12% од вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције. У овај износ улази и трошак израде пословног плана, с тим што овај општи трошак треба да се уклопи у још један лимит - може да учествује у вредности прихватљивих трошкова предметне инвестиције у процентуалном износу од:

- 3% - уколико су прихватљиви трошкови предметне инвестиције већи од 3 милиона евра
- 4% - уколико су прихватљиви трошкови предметне инвестиције већи од милион а мањи од 3 милиона евра
- 5% - уколико су прихватљиви трошкови предметне инвестиције до милион евра.

Максимални износ општих трошкова одређује се у складу са ИПАРД програмом, законом који уређује пољопривреду и рурални развој, Правилником и посебним прописом који уређује методологију утврђивања референтних цена (цена инвестиције/дела инвестиције која се утврђује на основу тржишне цене и служи за утврђивање основице за обрачун ИПАРД подстицај) укључујући обрачун прихватљивих општих трошкова.

На пример, уколико је износ прихватљивих трошкова ваше инвестиције 50.000 евра, максималан износ прихватљивих трошкова може да буде до 12% те суме, што је 6.000 евра. Максималан износ трошка за израду пословног плана у овом случају је 2.500 евра (5% прихватљивих трошкова инвестиције), па вам за остале опште трошкове остаје 3.500 евра.

Обрачун прихватљивих трошкова инвестиције у иностраној валути у циљу припреме захтева за одобравање пројекта врши се према месечном курсу Европске Комисије у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив. Обрачун се врши на основу изабране понуде коју уписујете у образац захтева за одобравање пројекта. Погледајте пример попуњеног обрасца у Прилогу 2 Водича. Интернет адреса на којој се може добити увид у наведени курс је:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/index_en.cfm

Појашњење: прихватљива инвестиција и трошак за које се може остварити ИПАРД подстицај може да буде улагање у нову опрему, машине, односно механизацију, која је произведена најкасније пет година пре године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта и која се први пут ставља у употребу.

Појашњење: објекат за прераду пољопривредних производа и производа рибарства је објекат у коме се обавља прерада пољопривредних производа и производа рибарства и који се налази на подручју региона обухваћених ИПАРД програмом. Објекат не сме да се налази на Листи одобрених извозних објеката Генералног директората Европске комисије за безбедност хране (DG SANTE) за извоз у ЕУ, јер се на тој листи налазе објекти који су већ испунили европске стандарде за чије достизање је, између осталог, и намењена ИПАРД подршка.

У прихватљиве инвестиције не спадају ни изградња и опремање објеката у којима се врши малопродаја.

2.1.1 НЕПРИХВАТЉИВИ ТРОШКОВИ

Листа неприхватљивих трошкова у оквиру Мере 1	
1.	порези, укључујући порез на додату вредност (ПДВ)
2.	царине, увозне и друге дажбине
3.	куповина, закуп или лизинг земљишта и постојећих објеката, без обзира на то да ли ће лизинг резултирати променом власништва
4.	казне, финансијски пенали и судски трошкови
5.	трошкови пословања (текући трошкови, трошкови везани за запослене и слично)
6.	половна механизација и опрема
7.	банкарски трошкови, трошкови гаранција и слични трошкови

8.	трошкови конверзије, трошкови и губици у погледу курсне разлике у вези са ИПАРД наменским рачуном, као и други чисто финансијски трошкови
9.	доприноси у природи - свака роба, рад или материјал уложен од стране подносиоца. На пример, ако подносилац захтева самостално изради пословни план, употреби сопствени рад и материјал при изградњи предметног објекта и сл., не може обезбедити прихватљиви рачун и не може ове трошкове приказати као прихватљиве трошкове за које се остварује право на подстицаје
10.	трошкови одржавања, амортизације или закупа
11.	набавка предмета инвестиције путем лизинга, компензације, асигнације и цесије или набавку на други начин који представља гашење обавезе путем пребијања дуга
12.	набавка предмета инвестиције готовинским плаћањем

2.1.2 ПОРЕКЛО РОБЕ

Ако вредност робе која је предмет захтева, без пореза на додату вредност, прелази праг за коришћење конкурентног преговарачког поступка, који се утврђује у складу са Регулацивом Европске Комисије број 2913/92 на дан расписивања конкретног Јавног позива, та роба мора да потиче из земље која је дата у Прилогу 3 Правилника - Листа прихватљивих земаља. У питању су следеће државе: Аустрија, Белгија, Бугарска, Чешка Република, Хрватска, Кипар, Данска, Естонија, Финска, Француска, Немачка, Грчка, Мађарска, Ирска, Италија, Летонија, Литванија, Луксембург, Малта, Холандија, Пољска, Португалија, Румунија, Словачка, Словенија, Шпанија, Шведска, Велика Британија, Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Србија, Турска, бивша Југословенска Република Македонија, Исланд, Лихтенштајн, Норвешка, Алжир, Јерменија, Азербејџан, Белорусија, Египат, Грузија, Израел, Јордан, Либан, Либија, Молдавија, Мароко, Сирија, Тунис и Украјина и Палестина.

Ако је вредност робе која је предмет набавке испод прага за коришћење конкурентног преговарачког поступка, не примењује се наведени услов у погледу порекла робе. Тренутно праг за коришћење конкурентног преговарачког поступка износи 100.000 евра, али како се исти утврђује на дан расписивања конкретног Јавног позива, свакако га треба проверити пре подношења захтева за одобравање пројекта на следећој интернет адреси у делу који се односи на порекло робе (origin of the goods): <http://ec.europa.eu/europeaid/prag/document.do?nodeNumber=2.3.1>.

3. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИХВАТЉИВОСТИ

3.1 КО СУ КОРИСНИЦИ МЕРЕ 3

Потенцијални корисници Мере 3 су привредни субјекти - регистровани предузетници и микро, мала и средња привредна друштва и земљорадничке задруге, који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава (у даљем тексту РПГ) и налазе се у активном статусу. Како би остварили право на ИПАРД подстицај, морају да испуњавају следеће услове:

Предузетник	Привредно друштво	Земљорадничка задруга
- уписан у Регистар пољопривредних газдинстава	- уписан у Регистар пољопривредних газдинстава	- уписан у Регистар пољопривредних газдинстава
- у активном статусу	- у активном статусу	- у активном статусу
- регистрован у Агенцији за привредне регистре	- регистрован у Агенцији за привредне регистре	- регистрован у Агенцији за привредне регистре
- активан статус	- активан статус	- активан статус
- није покренут поступак стечаја или ликвидације	- није покренут поступак стечаја или ликвидације	- није покренут поступак стечаја или ликвидације
- рачуни код пословних банака нису блокирани,	- рачуни код пословних банака нису блокирани,	- рачуни код пословних банака нису блокирани,
- нису били у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења захтева	- нису били у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења захтева	- нису били у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења захтева
	- као независан привредни субјекат или заједно са партнерским или повезаним привредним субјектима, има положај малог или средњег привредног субјекта у складу са Правилником	- као независан привредни субјекат или заједно са партнерским или повезаним привредним субјектима, има положај малог или средњег привредног субјекта у складу са Правилником

Појашњење: привредни субјекат јесте правно лице или предузетник, независно од правног облика и начина финансирања, које обавља делатност производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, изузев привредног субјекта који је у поступку приватизације.

Појашњење: Разврставање привредних субјеката према величини врши се у складу са критеријумима прописаним у чл. 4, 4а-4г Правилника. Додатне информације можете пронаћи и у Водичу за кориснике о дефиницији малих и средњих предузећа (European Commission Guide to the SME Definition), који можете преузети на званичној интернет страници ЕК (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15582/>).

Такође, привредни субјекат даје изјаву о свом статусу, као и изјаву о подацима који су прописани Правилником. Изјаву може дати и кад је капитал тако распоређен да не може тачно да се одреди у чијој је својини, с тим што привредни субјект може онда у доброј вери изјавити да се основано може претпоставити да један или више међусобно повезаних привредних субјеката нема у својини 25% или више капитала.

Вредности које се користе за број запослених и финансијске показатеље (промет и биланс) рачунају се на годишњем нивоу и односе на последњи одобрени рачуноводствени период. За конверзију у евро примењује се девизни курс Европске комисије на дан закључења рачуноводственог периода. Увид у наведени курс је на адреси: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/index_en.cfm

Изјавом се подносилац обавезује и да ће на захтев УАП доставити доказе о власничкој и/или управљачкој структури лица са којима је у партнерском и/или повезаном односу, као и пословне књиге које су таква лица дужна да воде према важећим прописима, односно осталу додатну документацију, образложење или исправку података за потребе административне контроле.

3.2 ОПШТИ УСЛОВИ ПРИХВАТЉИВОСТИ

Поред горенаведених услова, потенцијални корисници морају да испуњавају и следеће опште и посебне услове прихватљивости

Право на одобравање пројекта остварује потенцијални корисник ако:			
1.	Нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода (порези, доприноси за обавезно социјално осигурање и друге јавне дажбине)		
2.	Има седиште на територији региона: Београда, Војводине, Шумадије и Западне Србије, Јужне и Источне Србије у складу са законом који уређује регионални развој		
3.	Инвестиција се налази на територији региона: Београда, Војводине, Шумадије и Западне Србије, Јужне и Источне Србије у складу са законом који уређује регионални развој		
4.	Нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према министарству надлежном за послове пољопривреде по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита		
5.	- Објекат и катастарска парцела који су предмет инвестиције су у његовом власништву	Или	- Има право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем, односно уступиоцем, на период закупа, односно коришћења од најмање десет година почев од календарске године у којој се подноси захтев за одобравање пројекта - парцела не може имати уписане друге терете, осим предметног закупа, односно права коришћења
6.	Није започео инвестицију, односно није предузео ниједну радњу везану за реализацију инвестиције пре доношења решења о одобравању пројекта. Може отпочети и реализовати само активности које спадају у општи трошак види тачку 2.1		
7.	Добављач и потенцијални корисник не представљају повезана лица , односно добављачи међусобно не представљају повезана лица		
8.	- Има три прикупљене понуде за набавку инвестиције, чија вредност прелази 10.000 евра у динарској противвредности, а које су упоредиве по садржају и по спецификацијама - понуде су важеће на дан подношења захтева за одобравање пројекта, - на нереализоване опште трошкове примењује се исти принцип као и са понудама за инвестиције у физичку имовину - за реализоване опште трошкове доставља се рачун	Или	- Има једну понуду за набавку инвестиције за вредност до 10.000 евра - понуда је важећа на дан подношења захтева за одобравање пројекта, - на нереализоване опште трошкове примењује се исти принцип као и са понудама за инвестиције у физичку имовину - за реализоване опште трошкове доставља се рачун
Појашњење: Висина понуде се рачуна према месечном курсу Европске Комисије у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив. Интернет адреса на којој се може добити увид у наведени курс је: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/index_en.cfm			
9.	Предметна инвестиција се односи на прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства Прилог 2 Правилника – Листа пољопривредних производа		

10	Окончан је поступак за остваривање права на ИПАРД подстицаје по претходно одобреном пројекту. Другим речима, захтев за одобравање пројекта се може поднети тек након финализације и коначне исплате подстицаја за претходну инвестицију	
11	Роба која је предмет набавке треба да потиче из земље која је наведена у тачки број 2.1.2 овог Водича Роба не мора да потиче из ових земаља када је вредност робе без ПДВ-а испод прага за коришћење конкурентног преговарачког поступка	Појашњење: Праг за коришћење конкурентног преговарачког поступка утврђује се на дан расписивања јавног позива и тренутно је 100.000 евра. Може се проверити на: http://ec.europa.eu/europeaid/prag/document.do?nodeNumber=2.3.1 Додатне информације у тачки 2.1.2
12	За остваривање права на одобравање пројекта нису вештачки створени услови у циљу остваривања предности супротно ИПАРД програму.	Појашњење: Вештачки услови (artificial conditions) су све радње које потенцијални корисник и корисник ИПАРД средстава предузима на неправилан начин, како би испунио услове и стекао неправедну предност на тржишту и током поступка за остваривање ИПАРД подршке. Стварање вештачких услова повлачи санкције, па посебну пажњу треба обратити на тачно и потпуно приказивање података. О неправилностима и преварама опширније у тачки 5.3.1
13	Ако је предмет захтева опрема која се уграђује у објекат, лице остварује право на одобравање пројекта ако објекат који је предмет инвестиције има употребну дозволу у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, односно у складу са законом којим се уређује озаконење објеката.	

Појашњење: Повезана лица су носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој и побочној линији закључно са трећим степеном сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

3.2.1 ИНВЕСТИЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА

Ако се пројекат односи на инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора, потенцијални корисник мора да испуни и следеће услове:

- енергију из обновљивих извора користи за сопствену потрошњу на пољопривредном газдинству;
- пројектована годишња производња енергије из постројења које је предмет захтева не прелази вредност од 120% годишњег просека потрошње укупне топлотне и електричне енергије на газдинству, рачунато за период од претходне три године;
- вишак произведене електричне енергије из постројења које је предмет захтева, а који се предаје мрежи на годишњем нивоу, није већи од утврђене укупне просечне годишње потрошње топлотне и електричне енергије на газдинству.

За инвестиције у обновљиве изворе енергије, подносилац треба да достави претходну студију изводљивости или студију оправданости у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, а која садржи анализу просечне потрошње електричне и топлотне енергије у претходне три године на

пољопривредном газдинству образложеном рачунима и осталим документима о потрошњи електричне енергије, гаса, топлотне енергије, сировина за производњу енергије за инвестиције у обновљиве изворе енергије. Уколико се инвестиција односи и на проширење капацитета, студија треба да обухвати и нове капацитете и нове потребе за електричном и топлотном енергијом на пољопривредном газдинству.

У случају да није могуће обезбедити доказе о потрошњи енергије у претходне три године, или се пројектом планира значајно повећање потрошње енергије у наредном периоду због повећања обима производње на пољопривредном газдинству, за прорачун просечне потрошње електричне енергије и топлотне енергије у претходне три године на пољопривредном газдинству, узимају се у прорачун они подаци о потрошњи енергије који стоје на располагању, за период који не може бити мањи од годину дана и на ту вредност се додају пројектоване вредности потрошње енергије нових постројења.

3.3 ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА

3.3.1 СЕКТОР МЛЕКА

Да би остварио право на подстицаје у сектору млека, неопходно је да је корисник уписан у Регистар одобрених објеката у складу са прописима којима се уређује ветеринарство – издаје *Управа за ветерину МПШВ*

Да се објекат не налази на Листи одобрених објеката Генералног директората Европске комисије за здравље и безбедност хране DG SANTE. На овој листи се налазе објекти привредних друштава одобрених за извоз производа на европско тржиште, а који су већ испунили стандарде за чије достизање је, између осталог, и намењена ИПАРД подршка

Да има утврђен дневни капацитет објекта за прераду млека од 3.000 до 100.000 литара.

***Напомена:** Капацитет се посматра у тренутку подношења захтева. Постојећи капацитет се сабира са капацитетом новог објекта који се планира изградити и опремити и на крају инвестиције овај збир не сме прећи максимално дозвољени капацитет*

Да испуњава ветеринарско-санитарне услове за прераду млека у складу са прописима којима се уређује ветеринарство (*Правилник о ветеринарско санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла*)

Прихватљиве инвестиције	1. Изградња/ проширење/ модернизација сабирних центара за млеко и постројења за прераду млека2. Опрема за складиштење и хлађење млека и специјализована опрема за превоз млека3. Опрема и технологија за унапређење и контролу квалитета и хигијене4. Инвестиције за успостављање система безбедности хране (GHP, GMP, HACCP)5. ИТ хардвер и софтвер за регистар млека и праћење, контролу и управљање производњом и прерадом6. Улагање у технологију за уштеду енергије, заштите животне средине, опреме и постројења за прераду отпада и међупроизвода и уклањање отпада7. Специјализована возила за превоз млека

Пример 1: Улагање у набавку возила за транспорт сировог млека, као и опреме за производњу производа од млека:

Корисник се бави прерадом млека и производњом сирева. Производни објекат је уписан у Регистар објеката и има утврђен дневни капацитет од 16.000 литара млека на дан. Планира да набави: термоизоловану аутоцистерну за превоз млека за одговарајућом опремом, као и производну линију за производњу сирева.

Узимајући у обзир све услове прописане Правилником – сектор млека, улагање у набавку термоизоловане аутоцистерне за превоз млека са одговарајућом опремом и набавка производне линије за производњу сирева је прихватљиво, јер у складу са Листом прихватљивих трошкова за који се одобравају подстицаји (Прилог 1 Водича). Између осталог, овај корисник испуњава и посебне услове за одобравање ИПАРД подстицаја, јер има одговарајући дневни капацитет прераде млека, а поштује и све прописане ветеринарско- санитарне услове

3.3.2 СЕКТОР МЕСА

Да би остварио право на улагања у сектору меса, неопходно је да буду испуњени ветеринарско санитарни услови за прераду меса у складу са прописима којима се уређује ветеринарство- (*Правилник о ветеринарско санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла*)

Да се објекат не налази на Листи одобрених објеката Генералног директората Европске комисије за здравље и безбедност хране DG SANTE. На овој листи се налазе објекти привредних друштава овлашћених за извоз производа на европско тржиште, а који су већ испунили европске стандарде за чије достизање је, између осталог, и намењена ИПАРД подршка

Ако је подносилац захтева кланица, право на исплату ИПАРД подстицаја за прераду и маркетинг у сектору меса остварује ако има утврђен минимални капацитет клања за: 10 говеда или 50 свиња или 50 оваца или 5.000 јединки живине на дан

Напомена: *Капацитет се посматра у тренутку подношења захтева. Постојећи капацитет се сабира са капацитетом новог објекта који се планира изградити и опремити и на крају инвестиције овај збир не сме прећи максимално дозвољени капацитет*

Прихватљиве инвестиције

1. Изградња/ реновирање објеката за клање/ објеката за прераду меса и и расхладних просторија за складиштење, као и опрема за кланице и објекте за прераду меса
2. Технологија и опрема за третман отпада и пратећих производа
3. Инвестиције у успостављање система безбедности хране (GHP, GMP, HACCP)
4. ИТ хардвер и софтвер за праћење, контролу и управљање
5. Улагање у обновљиве изворе енергије (изградња, инсталација и опрема), првенствено усмерена за сопствене потребе

Пример 1: Улагање у набавку опреме:

Корисник се бави расецањем и прерадом свињског меса. Објекту за прераду је неопходна нова опрема за производњу млевеног меса (inotec microcutter), као и друга опрема за пријем сировина (гајбе за месо). Планирани капацитет је 30 товљеника на дан. Узимајући у обзир све услове прописане Правилником, улагање у набавку опреме за производњу млевеног меса као и опреме за пријем сировина је прихватљиво, јер се налази на Листи прихватљивих трошкова за ову меру (Прилог 1 овог Водича). Међутим, овај корисник није прихватљив за одобравање ИПАРД подстицаја, јер нема утврђен минимални капацитет клања од 50 свиња на дан. Такође, да би корисник остварио право на улагања у сектору меса, неопходно је да буду испуњени и посебни услови за одобравање пројеката ИПАРД подстицаја, пре свега да ветеринарско санитарни услови за прераду меса буду у складу са прописима којима се уређује ветеринарство.

53.3.3 СЕКТОР ВОЋА И ПОВРЋА

Да би остварио право на исплату ИПАРД подстицаја, у сектору воћа и поврћа, неопходно је да корисник на крају инвестиције буде уписан у Централни регистар објеката, у складу са Законом који уређује безбедност хране. *Регистар води Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.* <http://www.minpolj.gov.rs/ministarstvo/sektori/sektor-poljoprivredne-inspekcije/centralni-registar-objekata/>

Прихватљиве инвестиције	1. Изградња/ проширење/ модернизација просторија које се користе за прераду хране у складу са релевантним стандардима ЕУ2. Објекти и опрема за прераду воћа и поврћа (чување, пастеризацију, сушење, замрзавање итд.)3. Опрема за паковање и етикетирање, укључујући линије за пуњење, умотавање, обележавање...4. Улагање у обновљиве изворе енергије (изградња, инсталација и опрема), првенствено за сопствене потребе;5. Физичке инвестиције у успостављање система безбедности хране и система квалитета (GHP, GMP, HACCP)

Улагање у изградњу и опремање новог објекта за прераду воћа и поврћа

Пример 1:

Корисник се бави производњом замрзнутог воћа и поврћа. Већину сировина, првенствено поврћа, допрема са сопствених њива (око 50 хектара), а остатак стиже од коопераната. Планира изградњу хладњаче и фабрике за прераду воћа и поврћа, уз неопходну набавку савремене линије за хлађење и замрзавање. Производни објекти и хладњача обухватили би површину од 3.000 квадратних метара.

Узимајући у обзир све услове прописане Правилником, инвестиција је прихватљива, јер се и изградња хладњаче и набавка савремене линије за хлађење и замрзавање (континуални тунел за замрзавање, уређај за замрзавање у блоковима и друга слична опрема) налазе на Листи прихватљивих трошкова за Мету 3 (Прилог 1 овог Водича).

Пример 2:

Корисник се бави воћарском производњом, и то производњом јабука на 1,5 ха, шљива на 2 ха и малина на 2 ха. Планира да се бави прерадом и сушењем воћа које сам производи. Неопходно му је улагање у изградњу објекта, који се састоји од једне радне просторије за припрему воћа и пребирање, и једне санитарне просторије. У овом објекту биће смештени и набављени уређаји са сушење (осмотска сушара, комора за сумпорисање, упаривач осмотског раствора...). Неопходна је и изградња надстрешнице за конвенктивне сушаре. Планира да на кров надстрешнице постави и соларне панеле. Енергетска база сушења била би соларна енергија, али и катао на биомасу из воћарства (сагоревање коштица грожђа, уситњени резидбени остаци).

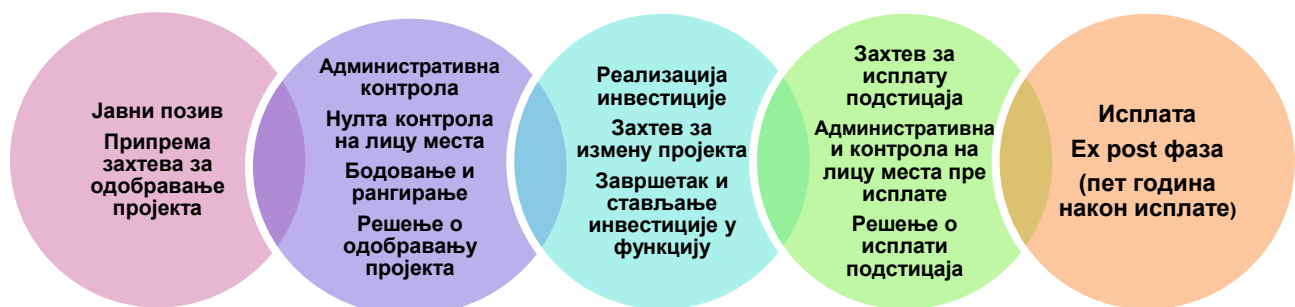
Узимајући у обзир све услове прописане Правилником, изградња објекта за сушење воћа и набавка опреме за сушење је прихватљива, јер се налази на Листи прихватљивих трошкова за мету 3. Поред тога, важно је и да се испуне посебни услови за исплату ИПАРД подстицаја у сектору прераде воћа и поврћа, тј, да објекат буде уписан у Централни регистар објеката у складу са Законом који уређује безбедност хране.

Што се тиче улагања у изградњу и опремање постројења за производњу енергије из обновљивих извора, важно је нагласити да корисник произведену енергију мора користити за властите потребе.

4. ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИПАРД ПОДСТИЦАЈЕ

Поступак за остваривање права на ИПАРД подстицаје који се води пред Управом за аграрна плаћања умногоме је различит од поступка поводом захтева за подстицаје из националног буџета, преvasходно због броја контрола на лицу места које се обавезно спроводе. Поступак се састоји од две фазе – фазе одобравања пројекта и фазе одобравања исплате. Фаза одобравања пројекта може да траје најдуже до девет месеци од дана подношења захтева за одобравање пројекта, док фаза одобравања исплате може трајати најдуже до шест месеци од дана подношења захтева за одобравање исплате ИПАРД подстицаја. Фазе се окончавају доношењем решења поводом захтева за одобравање пројекта, односно поводом захтева за одобравање исплате ИПАРД подстицаја.

Између ове две фазе, корисник ИПАРД подстицаја реализује своју инвестицију на начин и у року утврђеном решењем о одобравању пројекта. Рокови за саму реализацију инвестиције од стране корисника, после достављања решења о одобравању пројекта, нису прописани, већ их у зависности од врсте и сложености инвестиције и околности конкретног случаја утврђује УАП у сваком појединачном решењу о одобравању пројекта. По правилу рок за реализацију инвестиције у набавку опреме и механизације утврђује се у периоду до најдуже 6 месеци од достављања решења, односно најдуже до 2 године за инвестиције у изградњу објеката.

4.1 ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА

Потенцијални корисник ИПАРД подстицаја најпре треба да одабере форму подршке и обезбеди средства којима ће спровести пројекат након што он буде одобрен (средства не морају бити на банковном рачуну у тренутку подношења захтева за одобравање пројекта). На време треба да крене са припремом документације, а пре свега са прибављањем понуда и израдом пословног плана, који представља најсложенији део пројекта. Треба имати на уму и време које треба одвојити за прибављање уверења, дозвола и остале документације неопходне у процесу подношења захтева за одобравање пројекта.

Када припреми сву неопходну документацију подносилац подноси захтев за одобравање пројекта у

складу са јавним позивом. Јавни позив се објављује на званичним интернет страницама МПШВ (<http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/>) и УАП (<http://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard/>).

Јавни позив, поред осталог, садржи рок за подношење захтева за одобравање пројекта, износ расположивих средстава за расписани јавни позив, образац захтева за одобравање пројекта и одобравање плаћања, списак обавезне и опционе документације и друге податке везане за конкретан јавни позив.

Захтев за одобравање пројекта са пропратном документацијом у складу са Правилником о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину

пољопривредних газдинстава и јавним позивом, подноси се на начин и у року одређеном јавним позивом. Захтев за одобравање пројекта се подноси лично или препорученом поштом на адресу објављену у јавном позиву. Пример попуњеног обрасца захтева за одобравање пројекта дат је у Прилогу 2 овог Водича.

Захтеве поднете пре почетка или по истеку рока, УАП одбацује без разматрања. Као време предаје захтева рачуна се дан и час када је захтев лично предат у просторијама органа надлежног за поступање (УАП), или време предаје поштанском оператору..

Подносилац захтева може поднети само један захтев за одобравање пројекта по истом јавном позиву, за једну или више инвестиција са Листе прихватљивх инвестиција и трошкова у оквиру само једног сектора

Поступак се покреће са подацима из РПГ на дан подношења захтева за одобравање пројекта. У погледу услова за остваривање права на одобравање пројекта и права на исплату ИПАРД подстицаја везаних за

податке уписане у РПГ. То практично значи да подаци у Регистру морају одговарати прописаним условима већ од дана подношења захтева за одобравање пројекта (не могу се касније вештачки мењати или додавати), као и током целог поступка за остваривање права на ИПАРД подстицаје.

Инвестиција не сме бити започета пре него што је пројекат одобрен, односно пре доношења Решења о одобравању пројекта, осим у делу који се односи на опште трошкове. То практично значи да подносилац захтева за одобравање пројекта не сме да предузме ниједну радњу везану за реализацију инвестиције која је предмет захтева (укључујући закључење уговора о набавци робе или услуга, припремне грађевинске радове и сл) пре него што прими решење о одобравању пројекта.

Подвлачимо да не сме бити никаквих авансних уплата. Подносилац може отпочети и реализовати само активности које спадају у општи трошак

4.1.1 ДОКУМЕНТА КОЈА СЕ ПРИЛАЖУ УЗ ЗАХТЕВ ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА

Читко попуњен образац захтева, чији је саставни део списак обавезне и опционе документације, коју ћемо побројати у наредној табели, представља захтев за одобравање пројекта. Сви неопходни обрасци биће објављени уз јавни позив, а можете их преузети на званичној интернет страници Управе за аграрна плаћања (<http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvodaribarstva/>).

Уверења и потврде која се достављају не могу бити старија од 30 дана од дана подношења захтева за одобравање пројекта. Сва документа

која се достављају уз захтев морају да гласе на подносиоца. Прилажу се у оригиналу или овереној копији, а документа на страном језику морају бити преведена на српски језик од стране овлашћеног судског преводиоца.

Настојте да Ваша документација буде припремљена и послата на начин прописан Правилником и јавним позивом. Наиме, УАП без разматрања одбацује сваки захтев за одобравање пројекта који је поднело лице које не може да се квалификује као корисник ИПАРД подстицаја у оквиру ове Мере, као и сваки преурањен или неблаговремен захтев, захтев послат факсом или електронском поштом, као и сваки наредни захтев истог подносиоца по истом позиву.

СПИСАК НЕОПХОДНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Напомена: побројана су сва документа, а посебно је назначено за које инвестиције, секторе улагања и који корисници достављају одређена документа. Део Обрасца захтева је и списак документације на ком подносиоци заокружују „ДА“ уз документа која достављају уз Образац захтева. Документа треба приложити према редоследу са списка. Сва документа морају бити у оригиналу или овереној копији. У Прилогу 2 Водича дат је пример попуњеног Захтева за одобравање пројекта. Сва документа морају бити у оригиналу или овереној копији

	Образац захтева
1.	Појашњење: Образац захтева мора имати сва попуњена поља у складу са типом подносиоца и врстом инвестиције. Образац мора бити достављен у оригиналу, потписан од стране подносиоца захтева, и оверен у случају да је подносилац правно лице или предузетник
2.	Извод из Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре (АПР) (потпун, важећи, издат и оверен од стране АПР) - СД
3.	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода, издато од стране надлежног органа јединице локалне самоуправе према пребивалишту, односно према седишту подносиоца захтева– СД Појашњење: Предузетници уверење достављају и на основу ЈМБГ и на основу ПИБ-а
4.	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода издато од стране надлежне јединице локалне самоуправе према месту инвестиције- СД Појашњење: Документ се доставља само у случају да се место инвестиције разликује од места пребивалишта, односно седишта подносиоца захтева. Предузетници уверење достављају и на основу ЈМБГ и на основу ПИБ-а
5.	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основу јавних прихода, издато од стране надлежне пореске управе – СД Појашњење: Предузетници уверење достављају и на основу ЈМБГ и на основу ПИБ-а
6.	а Извод из катастра непокретности са подацима о власништву, теретима и ограничењима са копијом катастарског плана у размери 1:2.500 и то:
	б Препис листа непокретности - ако је успостављен нови операт – СД
	в Препис поседовног листа - ако није успостављен нови операт – СД
	г Извод из земљишних књига – ако није успостављен катастар непокретности - СД
	Појашњење: Издаје Републички геодетски завод Појашњење: само за инвестиције у изградњу и опремање објекта. Документ се прилаже за све катастарске парцеле које се односе на инвестицију која је предмет захтева (све катастарске парцеле које су везане за инвестицију/е, односно које су наведене у обрасцу захтева као локација инвестиције/а). Уколико је парцела под закупом на њој не може да има уписане друге терете сем закупа самог - СД
7.	Уговор о закупу или уступању на коришћење предметног земљишта, односно објекта са роком важења од најмање 10 година почев од календарске године у којој је поднет захтев Појашњење: документ се подноси само у случају да подносилац захтева није власник земљишта, односно објекта који је предмет инвестиције
8.	Пројекат за грађевинску дозволу и/или идејни пројекат и/или пројекат за извођење у складу са законом којим се уређује планирање и изградња Појашњење: Односи се само на инвестиције у изградњу објекта. Документ зависи од врсте инвестиције, односно објекта у складу са Законом о планирању и изградњи Надлежни орган: Министарство надлежно за послове грађевинарства или Покрајински секретаријат надлежан за послове грађевинарства или орган јединице локалне самоуправе надлежан за издавање грађевинске дозволе

9.	<p>Грађевинска дозвола, односно решење за извођење радова – СД</p> <p><i>Појашњење:</i> Односи се само на инвестиције у изградњу објекта, реконструкцију и адаптацију</p> <p>Надлежни орган: Министарство надлежно за послове грађевинарства или Покрајински секретаријат надлежан за послове грађевинарства или орган јединице локалне самоуправе надлежан за издавање грађевинске дозволе</p>
10.	<p>Употребна дозвола за предметни објекат - СД</p> <p><i>Појашњење:</i> само за инвестиције у опремање постојећег објекта</p>
11.	<p>Студија предизводљивости/ изводљивости просечне потрошње електричне и топлотне енергије на газдинству у предходне три године/ рачуни или друга документа о потрошњи струје, гаса, топлоте, сировина за производњу енергије су достављена</p> <p><i>Појашњење:</i> Односи се само на инвестиције у обновљиве изворе енергије. У случају да је немогуће обезбедити доказ за предходне три године (или уколико пројекат укључује значајнију потрошњу енергије), подносилац доставља документ којим доказује просечну потрошњу енергије за период који не сме бити краћи од једне године</p>
12.	<p>Пословни план у одговарајућој форми (у папирној и електронској форми - на ЦД носачу података)</p> <p><i>Појашњење:</i> за инвестиције вредности до 50.000 евра доставља се Једноставан пословни план који је дат у Прилогу 4 Правилника, односно Сложен пословни план који је дат у Прилогу 5 Правилника за инвестиције вредности веће од 50.000 евра. Обрасце пословног плана у Excel формату можете преузети на званичној интернет страници УАП (http://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard/)</p>
13.	<p>Порески биланс (ПБ2 форма) за претходну финансијску годину (потпун, разумљив, важећи, издат и оверен од стране надлежног органа)</p> <p><i>Појашњење:</i> достављају предузетници који воде књиге по систему простог књиговодства</p>
14.	<p>Образац биланса успеха за претходну финансијску годину која претходи години у којој се подноси захтев (потпун, важећи, издат и оверен од стране надлежног органа)</p> <p><i>Појашњење:</i> достављају предузетници који књиге воде по систему простог књиговодства</p>
15.	<p>Попис покретне и непокретне имовине на дан 31. децембар године која претходи години у којој се подноси захтев (потписан и оверен од стране подносиоца)</p>
16.	<p>Попис покретне и непокретне имовине закључно са даном подношења захтева (потписан и оверен од стране подносиоца)</p>
17.	<p>Картице за некретнине, постројења и опрему на дан 31. децембар претходне године у односу на годину у којој се подноси захтев за одобравање пројекта</p> <p><i>Појашњење:</i> достављају привредно друштво, земљорадничка задруга односно предузетник у случају да води књиге по систему двојног књиговодства</p>
18.	<p>Картице за некретнине, постројења и опрему на дан подношења захтева за одобравање пројекта</p> <p><i>Појашњење:</i> достављају привредно друштво, земљорадничка задруга односно предузетник у случају да води књиге по систему двојног књиговодства</p>
19.	<p>Документ издат од стране Управе за ветерину, који потврђује санитарни број објекта из Регистра објеката укључујући и податке о капацитету објекта-СД</p> <p><i>Појашњење:</i> Доставља се само за сектор млека и меса. Издаје га Управа за ветерину</p>
20.	<p>Понуда/е за сваку појединачну инвестицију</p> <p><i>Појашњење:</i> Подносилац је дужан да обезбеди три понуде за сваку појединачну набавку роба, услуга и радова чија вредност прелази 10.000 евра, односно једну понуду за сваку појединачну набавку робе, услуга и радова чија вредност не прелази 10.000 евра у динарској противвредности</p> <ul style="list-style-type: none"> - достављена понуда мора садржати техничку спецификацију за сваку приложену понуду - достављене понуде морају бити упоредиве по спецификацијама - земља порекла мора бити наведена у свакој понуди - подносилац и добављач не смеју бити повезана лица

21.	Рачун за настали општи трошак <i>Појашњење:</i> за опште трошкове који су настали пре подношења захтева али не старији од 1.1.2014. године доставља се рачун, односно уговор. Понуде и рачуне за консултантске услуге, за трошкове припреме техничке документације, израде студије о процени утицаја на животну средину, студије изводљивости и друге студије у вези са пројектом/бизнис планови, у оквиру општег трошка могу издати предузетници и правна лица регистрована за обављање наведених послова у оквиру одговарајуће делатности
22.	Изјава подносиоца захтева да као независан привредни субјекат или заједно са партнерским или повезаним привредним субјектима, има положај малог или средњег привредног субјекта у складу са Правилником – образац Изјаве у Excel формату можете преузети на званичној интернет страници УАП (http://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard/)
Документација за рангирање	
23.	Сертификат о органској производњи (потпун, важећи, издат и оверен од стране надлежног органа)
24.	Потврда о заштићеном географском пореклу коју издаје Завод за интелектуалну својину (ЗГП) (комплетан, разумљив, важећи, издат и оверен од стране надлежног органа) -СД
25.	Елаборат о енергетској ефикасности <i>Надлежни орган:</i> Министарство надлежно за послове енергетике и рударства, Сектор за енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије
26.	Одобрен акциони план за достизање стандарда Европске уније у сектору млека и меса у складу са националном стратегијом за унапређење објеката у којима се послује храном животињског порекла <i>Надлежни орган:</i> Министарство надлежно за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину

Напомена: Ознака СД наведена је уз документа која Управа за аграрна плаћања прибавља по службеној дужности, уколико их подносилац захтева не достави.

Појашњење: Место инвестиције јесте место у коме се налази објекат за прераду пољопривредних производа и производа рибарства који је предмет захтева у складу са Правилником.

Иако УАП по службеној дужности од надлежних органа прибавља податке о чињеницама о којима се води службена евиденција у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, подносилац одређену документацију може и сам прибавити што је препоручљиво у циљу избегавања непредвиђених ситуација, на пример, измирења свих пореских дуговања, па и минималних.

У сваком случају, ове чињенице треба проверити пре подношења захтева за одобравање пројекта, као и све податке пријављене у РПГ. Ови подаци треба да буду тачни и у складу са тренутним стањем на газдинству. Проверите и да ли сте у потпуности измирили дуговања према МПШВ настала на основу раније остварених подстицаја или кредита.

Документа која доказују испуњеност критеријума рангирања не спадају у обавезна документа од којих непосредно зависи одобравање пројекта. Међутим од ових докумената зависи место на ранг листи, па је пожељно да их приложите уз захтев за одобравање пројекта, јер у случају ограниченог буџета могу бити од великог значаја. УАП може да затражи и додатну документацију у циљу утврђивања и провере испуњености прописаних услова за остваривање права на ИПАРД подстицаје.

4.1.2 ПОНУДЕ

Уз захтев за одобравање пројекта подносилац прилаже три понуде, упоредиве по садржају и по спецификацијама, за сваку инвестицију (набројане у Листи прихватљивих инвестиција и трошкова – Прилог 1 овог Водича) и за нереализоване опште трошкове чија вредност прелази 10.000 евра, односно једну понуду за сваку појединачну инвестицију/ нереализоване опште трошкове чија вредност не прелази 10.000 евра у динарској противвредности према месечном курсу Европске Комисије у месецу који претходи месецу у коме је објављен јавни позив. Интернет адреса на којој се може добити увид у наведени курс је:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/index_en.cfm.

За реализоване опште трошкове, настале пре подношења захтева, подносилац подноси рачун (без обзира на њихову висину).

Инвестиције које су састављене од више ставки са листе прихватљивих инвестиција и трошкова, а чине једну функционалну целину, требало би да буду део једне понуде.

Исто важи и за опште трошкове, уколико су од истог добављача, односно на основу истог уговора о консалтингу. Пример: пословни план 3.000 евра, студија изводљивости 6.000 евра, главни пројекат 5.000 евра, укупно 14.000 евра – достављају се три понуде за све опште трошкове. Уколико су од различитих добављача (консултанта), а појединачно изнад 10.000

евра достављају се по три понуде за појединачне опште трошкове.

Понуде и рачуне за консултантске услуге, за трошкове припреме техничке документације, израде студије о процени утицаја на животну средину, студије изводљивости и друге студије у вези са пројектом/бизнис планови, у оквиру општег трошка могу издати предузетници и правна лица регистрована за обављање наведених послова у оквиру одговарајуће делатности

Три упоредиве, независне понуде морају бити прикупљене од три различита добављача која нису повезана лица у смислу а члана 5, став 1, тачка 7. Правилник (важи и за инвестиције и за опште трошкове). Подносилац такође не сме бити на овај начин повезан са понуђачима.

При прикупљању понуда мора се водити рачуна да оне буду упоредиве по спецификацији, а то значи да буду упоредиве по техничко - технолошким карактеристикама као и да иста додатна опрема мора да буде садржана у свим понудама. Ако се понуде односе на инвестиције у набавку механизације треба да укључују и податке о емисији издувних гасова, у складу са Листом стандарда емисије издувних гасова, која се објављује уз јавни позив.

Понуда обавезно треба да има и изјаву добављача о земљи порекла. Свака понуда мора да садржи следеће елементе и то треба посебно нагласити добављачима:

Понуда садржи нарочито:

1. назив, седиште и матични број добављача
2. назив, седиште и матични број подносиоца захтева
3. техничко-технолошке карактеристике за робу, радове и услуге који чине предмет инвестиције, предмер и предрачун радова за изградњу, при чему свака ставка у понуди мора да садржи: јединицу мере, количину, јединичну цену и укупну цену ставке, као и укупну цену понуде укључујући посебно исказану нето цену и износ ПДВ изражене у динарима, односно у еврима за стране добављаче, као и да садржи податке о основном моделу и додатној опреми
4. рок важења понуде
5. број, датум и место издавања понуде
6. оверу добављача
7. изјаву добављача под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да је предмет понуде нова и неупотребљавана роба
8. назив произвођача и земља порекла опреме, радова и услуга
9. изјаву добављача под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да је земља порекла опреме, радова и услуга земља, из члана 5. став 1. тачка 11) Правилника (види тачку 2.1.3 овог Водича)
10. гарантне услове
11. услове и начин плаћања
12. обавезе добављача у вези са испоруком

Понуде морају да буду важеће на дан подношења захтева за одобравање пројекта. Понуде такође морају бити у складу са подацима наведеним у пословном плану. Од три прикупљене понуде једна се уписује у образац захтева за одобравање пројекта и уписана се посматра као изабрана, односно понуда по којој ће се реализовати инвестиција. Подносилац не мора нужно да изабере најнижу понуду. Али износ који се одобрава не може бити већи од износа најниже понуде. У случају кад је референтна цена нижа од најниже понуде одобрава му се износ референтне цене.

Понуде	Износ у еврима
Понуда 1	11.000
Понуда 2	12.000
Понуда 3	10.500
Референтна цена	9.500

Иако би, узимајући у обзир најнижу цену, требало да одабере најјефтинију понуду под бројем 3, подносилац се одлучио за нешто скупљу понуду под бројем 2. Подносилац у захтев уписује понуду број 2. која постаје изабрана понуда на основу које ће моћи да реализује своју инвестицију и коју подносилац уписује у Захтев за одобравање пројекта.

Међутим, УАП одобрава подстицај на 9.500 евра (износ референтне цене јер је нижи и од износа најниже понуде) за набавку инвестиције по понуди број 2. Другим речима, као основица за израчунавање ИПАРД подстицаја узеће се референтна цена.

Понуде је пожељно прикупљати у складу са начелом доброг финансијског управљања, односно цена робе, радова или услуга у одабраним понудама би требала да буде у складу са просечним ценама исте или сличне робе, радова и услуга које се могу наћи на тржишту.

4.1.3 ПОСЛОВНИ ПЛАН

Корисник остварује право на одобравање пројекта ако докаже своју економску одрживост и одрживост пројекта на крају инвестиционог периода, кроз пословни план. Пословни план достављају сви корисници, и то за:

- инвестиције вредности до 50.000 евра доставља се једноставан пословни план, који је дат у Прилогу 4 Правилника
- инвестиције вредности веће од 50.000 евра доставља се сложен пословни план, који је дат у Прилогу 5 Правилника

Образац пословног плана се састоји од докумената у *MC Word* и *Excel* формату и објављује се у електронској форми уз сваки јавни позив (можете их преузети на званичној интернет страници МПШВ - <http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> и УАП- <http://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard/>).

Образац у Word формату садржи смернице за израду пословног плана. Образац у Excel формату треба попунити свим траженим подацима, према приложеним упутствима који су саставни део поменутих прилога. Сваку страницу треба нумерисати. Пословни план се доставља у једном примерку у писаном (штампаном) облику, а неопходно је доставити и у електронском облику - на ЦД носачу информација. У случају несклада између писаног документа и документа на ЦД-у, као релевантан ће се сматрати писани документ.

Документа која је потребно доставити уз пословни план:

Предузетници који воде пословне књиге по систему простог књиговодства:

- образац биланса успеха за претходну годину која претходи години у којој се подноси захтев (потпун, важећи, издат и оверен од стране надлежног органа)
- образац пореског биланса – ПБ2 форма, за претходну финансијску годину у односу на годину у којој се подноси захтев (потпун, важећи, издат и оверен од стране надлежног органа)
- попис покретне и непокретне имовине на дан 31. децембар године која претходи години у којој се подноси захтев (потписан и оверен од стране подносиоца).

Предузетници који воде књиге по систему двојног књиговодства, привредна друштва и земљорадничке задруге - редовни годишњи финансијски извештаји ће се преузимати *на адреси:* <http://pretraga2.apr.gov.rs/pretragaObveznikaFI/> увидом у јавно објављене финансијске извештаје. У случају да редовни годишњи финансијски извештај за претходне године, у односу на годину у којој се

подноси захтев, није предат, односно јавно објављен, потребно је доставити финансијски извештај за статистичке потребе. У пословном плану, између осталог, треба навести:

- **Планирани датум почетка инвестиције** - почетак инвестиције не сме бити пре доношења решења о одобравању пројекта.
- **Планирани датум завршетка инвестиције** - датум када се иста ставља у функцију, односно употребу. Крајњи рок за реализацију инвестиције биће утврђен решењем о одобравању пројекта.
- **Трајање активности у месецима** - период између датума почетка и датума завршетка инвестиције.
- **Планирани датум исплате ИПАРД подстицаја** - након реализације инвестиције, односно стављања у функцију следи подношење захтева за одобравање исплате.

Пословни план треба да буде разумљив и из тог разлога потребно је водити рачуна да текст буде што читљивији, да се презентују само информације које су важне за доношење пословних одлука и пожељно је користити опште познату терминологију.

Податке треба приказивати тачно, потпуно и реално, увек имајући на уму да је исплата на крају инвестиције

УАП може у сваком тренутку да тражи разјашњење уколико је захтев неуредан, или подаци наведени у пословном плану нису у сагласности са подацима у достављеним или прибављеним исправама, односно ако су подаци у пословном плану међусобно противречни, или ако се ради о сумњи у превару.

Пословни план подносилац може да изради и самостално (у том случају израда неће бити општи трошак за који се тражи подршка) или се услуга израде може поверити консултанту, који треба да буде у могућности да након обављене услуге изда рачун. Елементи и показатељи који се користе за процену економске одрживости подносиоца и пројеката дати су у Прилогу 6 Правилника.

4.2 ОБРАДА ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ПРОЈЕКТА И РЕАЛИЗАЦИЈА ИНВЕСТИЦИЈЕ

Након достављања захтева за одобравање пројекта и потребне документације од стране подносиоца и њеног пријема у УАП, спроводи се административна обрада. Обрада се врши провером података из захтева за одобравање пројекта, документације приложене уз захтев и увидом у службене евиденције.

У случају да се приликом контроле утврди да захтев са приложеном документацијом није уредан, односно да садржи формални недостатак који спречава поступање по њему, да није разумљив или да није потпун, УАП писменим путем обавештава подносиоца неуредног захтева на који начин да уреди захтев и то у року који не може бити краћи од осам дана, уз упозорење на правне последице ако не уреди захтев у року.

С обзиром да инвестиција не сме да буде започета, пре одобрења пројекта УАП врши и прву контролу на лицу места, такозвану нулту контролу ([о контроли на лицу места](#) више у тачки 4.4). Подносиоцу се том приликом скреће пажња да је у обавези да најкасније десет дана пре извођења радова или испоруке опреме обавести

УАП о извођењу скривених радова - радови који се изводе током реализације инвестиције и који се у каснијим фазама, због природе и начина извођења не могу контролисати на лицу места.

Подносилац је у обавези да најкасније десет дана пре извођења радова или испоруке опреме обавести УАП о извођењу скривених радова. У скривене радове спада, на пример, уградња опреме као што су испаривачи, компресори, агрегати, потапајуће пумпе или уградња неке друге опреме, која се уграђује на место са којег се у каснијим фазама неће моћи видети.

Уколико је планирана набавка опреме која по својој природи припада изградњи, као што су: изолациони панели, саставни елементи грејања и хлађења (цеви, арматура и сл.) контролори који врше контролу на лицу места обавештавају подносиоца захтева о обавези вођења грађевинског дневника и грађевинске књиге са доказом о количини изведених радова.

4.2.1 БОДОВАЊЕ И РАНГИРАЊЕ

По завршетку административне и контроле на лицу места пре одобравања пројекта, захтеви који испуњавају услове за одобравање пројекта бодују се и рангирају. Бодови се сабирају, уколико је испуњено више критеријума. На пример, ако је инвестиција у планинском подручју, усмерена на побољшање енергетске ефикасности а, подносилац захтева је уједно сертификован за органску производњу, оствариће укупно 60 бодова.

У случају да више захтева има исти број бодова, предност има раније поднет захтев. Као време предаје захтева сматра се тачно време (датум, сат, минут) када је захтев лично предат на писарници УАП или када је предат поштанском оператору у случају препоручене поштанске пошиљке. Поступак бодовања и рангирања се не спроводи ако је износ расположивих средстава довољан за све захтеве за одобравање пројекта. Ранг листа одобрених захтева објављује се на званичној интернет страници УАП (<http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>).

Критеријуми за рангирање и бодовање пројекта		Број бодова
1.	Место инвестиције у подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди у складу са посебним прописом којим се одређују подручја са отежаним условима рада у пољопривреди – Прилог 3 Водича	20
2.	Инвестиција усмерена ка заштити животне средине или управљању отпадом и отпадним водама	20
3.	Подносилац захтева сертификован за органску производњу у складу са прописом којим се уређује органска производња, односно ако је овлашћени корисник ознаке географског порекла у складу са прописом којим се уређују географске ознаке за пољопривредне и прехранбене производе	20
4.	Целокупна инвестиција усмерена за достизање стандарда Европске уније	20
5.	Инвестиција усмерена за побољшање енергетске ефикасности, укључујући и коришћење обновљивих извора енергије	20

Појашњење: Место инвестиције јесте место у коме се налази објекат за прераду пољопривредних производа и производа рибарства који је предмет захтева у складу са овим правилником.

4.2.2 РЕШЕЊЕ О ОДОБРАВАЊУ ПРОЈЕКТА

На крају прве фазе поступка за остваривање права на ИПАРД подстицај, уколико захтев испуњава прописане услове, директор УАП доноси Решење о одобравању пројекта. У Решењу су наведена права и обавезе којих корисник мора да се придржава у овој фази. Између осталог, утврђена је максимална висина ИПАРД подстицаја које подносилац може да оствари, као и рок за реализацију инвестиције и подношење захтева за одобравање исплате, који ће зависти од врсте инвестиције. Решењем је утврђена и обавеза корисника да чува документацију, да омогући несметан приступ и неопходну документацију органима надлежним за контролу имплементације буџета ЕУ ([види тачку 4.4](#)).

Против решења УАП поводом захтева за одобравање пројекта подносилац има право жалбе у складу са

законом који уређује пољопривреду и рурални развој и законом који уређује општи управни поступак. За прецизније податке о садржају Решења за одобравање пројекта упућујемо вас на члан 20. Правилника.

Корисник решење преузима у просторијама УАП, а уз њега добија и посебан писани акт - Обавештење кориснику ИПАРД средстава у коме је детаљно објашњена процедура и услови за остваривање права на ИПАРД подстицаје, као и последице неиспуњавања прописаних услова. Корисник својим потписом, односно овером аката потврђује пријем решења о одобравању пројекта и обавештења, као и да је усменим и писаним путем упознат са правима, обавезама и одговорностима, али и санкцијама у складу са прописима којима се уређују ИПАРД подстицаји.

4.2.3 РЕАЛИЗАЦИЈА ИНВЕСТИЦИЈЕ

По пријему решења којим му је одобрен пројекат, корисник може започети инвестицију и реализовати је у року и на начин који су му одређени овим решењем.

Појашњење: Реализација инвестиције је извршење свих радњи везаних за набавку предмета прихватљиве инвестиције, и то: закључење купопродајног уговора, промет робе, издавање докумената који прате робу, преузимање робе, исплата цене у потпуности, као и стављање инвестиције у функцију у складу са наменом.

4.2.4 ЗАХТЕВ ЗА ИЗМЕНУ ОДОБРЕНОГ ПРОЈЕКТА

Подносиоцу, коме је донето решење о одобравању пројекта (чиме је постао корисник ИПАРД подстицаја), није дозвољено да врши било какве измене одобреног пројекта, без претходног одобрења УАП. Да би одобрени пројекат могао да се измени, корисник мора поднети **Захтев за измену одобреног пројекта, најкасније 30 дана пре истека рока за реализацију** (рок за реализацију пројекта утврђен је у решењу о одобравању пројекта). Уз захтев за измену одобреног пројекта корисник је дужан да достави објашњење/разлоге због којих захтева измену, заједно са документацијом, односно доказима којим то потврђује. Измена пројекта ће бити одобрена само ако:

1. измене пројекта су такве да се њима не мењају битне особине, односно сврха инвестиције;
2. измене се односе на продужетак рока за завршетак пројекта, односно продужетак рока за подношење захтева за исплату, из оправданих разлога;
3. реализација одобреног пројекта није могућа или није економски оправдана услед:
 - више силе,
 - немогућности добављача да обезбеди производе и услуге,
 - промене прописа,
 - увођења нових технологија које могу побољшати ефикасност предметне инвестиције

Измене пројекта морају бити у складу са општим и посебним условима за одобравање пројеката прописаним Правилником. Измена пројекта се може извршити након добијања акта којим се дозвољава измена одобреног пројекта.

Пример 1: Подносилац захтева се бави прерадом воћа и планира набавку пастеризатора. Вредност

инвестиције је мања од 10.000 евра и достављена је једна понуда. Приликом реализације одобреног пројекта, дошло је до промена околности, и то:

- добављач је престао са обављањем делатности/отишао је у стечај или ликвидацију и мора доћи до промене добављача. Да би измена пројекта била прихватљива корисник доставља захтев за измену одобреног пројекта са образложењем, доказ да је престало обављање делатности добављача и нову понуду од новог добављача.
- изабрани модел пастеризатора се више не производи. Цена новог модела је испод 10.000 евра. Да би измена пројекта била прихватљива корисник мора доставити захтев за измену одобреног пројекта са образложењем, доказ да се изабрани модел више не производи и нову понуду од изабраног добављача.
- добављач је престао са обављањем делатности и мора доћи до промене добављача. Приликом избора новог добављача утврђено је да се изабрани модел пастеризатора више не производи и да је вредност новог сличног модела преко 10.000 евра. Да би измена пројекта била прихватљива корисник мора доставити захтев за измену одобреног пројекта са образложењем, доказ да се изабрани модел више не производи и три понуде.
- добављач је престао са обављањем делатности/отишао је у стечај или ликвидацију и мора доћи до промене добављача. Нов добављач није у могућности да испоручи пастеризатор у року за реализацију предвиђеном у решењу о одобравању пројекта. Да би измена пројекта била прихватљива корисник мора доставити захтев за измену одобреног пројекта са образложењем, нову понуду од новог добављача. У захтеву поред промене добављача мора захтевати и продужетак рока за реализацију инвестиције.

Пример 2: Подносилац се бави прерадом меса и планира улагање у изградњу и опремање кланице. Вредност инвестиције је мања од 100.000 евра. Земља порекла опреме није са Листе прихватљивих земаља. Приликом реализације одобреног пројекта утврђено је да су:

због непланираних околности на терену, потребни додатни радови и додатна количина материјала. Вредност инвестиције са додатним радовима и додатном количином материјала је већа од 100.000 евра. Да би измена пројекта била прихватљива корисник мора доставити захтев за измену одобреног пројекта са образложењем и доказима као и нову понуду за опрему чије порекло је из прихватљиве земље.

4.3 ИСПЛАТА ПОДСТИЦАЈА

Када корисник у року и на начин утврђен Решењем о одобравању пројекта реализује инвестицију и стави је у функцију (на пример, изгради и опреми свој објекат и стави опрему у употребу), улази у другу фазу поступка за остваривање права на ИПАРД подстицај - фазу подношења захтева за одобравања исплате.

Општи услови за остваривање права на исплату ИПАРД подстицаја	
1.	Реализовао је инвестицију у складу са решењем о одобрењу пројекта, односно актом о измени пројекта
2.	Инвестиција је реализована безготовинским плаћањем
3.	Нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода (порези, доприноси за обавезно социјално осигурање и друге јавне дажбине)
4.	Нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према Министарству, по основу раније остварених подстицаја, субвенција и кредита
5.	Пољопривредно газдинство испуњава одговарајуће <u>прописане услове</u> у области: заштите животне средине, јавног здравља, безбедности и здравља на раду, а за инвестиције у сектору прераде млека и меса и прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и ако предметна инвестиција испуњава наведене услове уређене прописима Европске уније у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије - погледати тачку 4.3.5
6.	Предмет инвестиције <u>обележен</u> на начин прописан овим правилником (тачка 5.2)
7.	Предмет инвестиције није финансиран из других извора јавног финансирања, односно није у поступку за остваривање финансирања из других јавних извора финансирања. Појашњење: предметна инвестиција не сме да буде предмет финансирања других извора јавног финансирања тј. не сме да остварује нити да поднесе захтев за остваривање права на подстицаје, субвенције, донације и сл. код других државних органа и институција, како наших (република, покрајина, локална самоуправа итд) тако и ЕУ (нпр. преко других компоненти ИПА)
8.	Роба која је предмет набавке <u>потиче из неке од земаља</u> које су наведене у тачки 2.10 овог Водича, осим када је вредност робе без ПДВ испод прага за спровођење конкурентног преговарачког поступка.
9.	Рачуни код пословних банака нису блокирани, као и ако нису били у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења захтева за исплату.

Корисник треба да води рачуна да у тренутку подношења захтева за одобравање исплате испуњава све опште услове из члана 3 Правилника које је испуњавао приликом подношења захтева за одобравање пројекта. На пример, правно лице не може да промени структуру и да пре подношења захтева за одобравање исплате из малог прерасте у средње правно лице.

4.3.1 ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ИСПЛАТУ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

У зависности од сектора у који се инвестира корисници морају да испуне и следеће посебне услове како би им ИПАРД подстицај био исплаћен:

Сектор млека

испуњава ветеринарско-санитарне услове за прераду млека у складу са прописима којима се уређује ветеринарство
има утврђен дневни капацитет објекта за прераду млека од 3.000 до 100.000 литара

Сектор меса

испуњава ветеринарско-санитарне услове за прераду меса у складу са прописима којима се уређује ветеринарство.

ако је подносилац захтева клиника мора да има утврђен минимални капацитет клања за: 10 говеда или 50 свиња или 50 оваца или 5.000 јединки живине на дан

Сектор воћа и поврћа

уписан у Централни регистар објеката, у складу са законом који уређује безбедност хране

4.3.2 ЗАХТЕВ ЗА ИСПЛАТУ ИПАРД СРЕДСТАВА

Поступак за одобравање исплате ИПАРД подстицаја покреће се по захтеву за одобравање исплате, који корисник подноси УАП после реализације и стављања у функцију одобреног пројекта у року утврђеном решењем о одобравању пројекта, односно акту о измени пројекта. По правилу, тридесет дана пре истека рока за подношење захтева корисник од УАП добија и обавештење да му је за подношење захтева за одобравање исплате остало још 30 дана. Уз читко попуњен образац захтева за одобравање исплате (пример у Прилогу 3 Водича), корисник доставља и пратећу документацију коју ћемо побројати у наредној табели. Уз пратећу документацију корисник доставља и скенирану целокупну документацију на ЦД-у, као и попуњену Табелу трошкова, која се прилаже уз образац захтева за исплату ИПАРД подстицаја.

Сви неопходни обрасци уз списак документације коју треба доставити биће објављени уз јавни позив, а доступни су и на интернет страници УАП (<http://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard/>). Уверења и потврде која се достављају не могу бити старија од 30 дана од дана подношења захтева. Сва документа која се достављају уз захтев морају да гласе на корисника. Прилажу се у оригиналу или овереној копији (осим ако је изричито назначено да се могу доставити у облику фотокопија), а документа на страном језику морају бити преведена на српски језик од стране овлашћеног судског преводиоца.

Листа неопходних општих докумената уз захтев за исплату

Списак документације је саставни део обрасца захтева за одобравање исплате и обавезно се означава врста документације која је достављена уз захтев (пример попуњеног Обрасца захтева за одобравање исплате дат је у Прилогу 3 Водича)

Редни број	Назив документа
1.	Образац захтева за одобравање исплате
2.	Оснивачки акт, оверен печатом и потписан од стране директора, само за подносиоце захтева који спадају у Акционарска друштва
3.	Уговор са овлашћеним извођачем радова - за инвестиције у изградњу објеката
4.	Рачуни за набавку предметне инвестиције/ окончана ситуација за изведене радове за инвестиције у изградњу објеката, оверена потписима и печатима извођача радова и надзорног органа
5.	Предрачуни (који се односе на одобрене инвестиције. Достављају се само у случају да је плаћено по њима и ако је неопходно за идентификацију плаћања)
6.	Извод из банке или оверена Потврда о извршеном налогу за пренос (оверени од стране банке)
7.	За плаћања иностраном добављачу могу се доставити обрасци SWIFT и Налог 70 (SWIFT може бити неовверена фотокопија, а налог 70 мора бити оверен печатом и потписом овлашћеног лица банке)
8.	Отпремнице које садрже ставке са рачуна и остале неопходне елементе (број и датум исправе, пословно име, адресу и ПИБ испоручиоца, примаоца и превозника уколико га има, име, презиме и потпис одговорних лица испоручиоца, примаоца и превозника), односно, међународни товарни лист (CMR) ако је подносилац захтева директно извршио увоз
9.	Гарантни листови, односно изјаве саобразности за извршену набавку предметне инвестиције
10.	Картица за некретнине, постројења и опрему за годину у којој је издато решење о одобравању пројекта (достављају корисници ИПАРД подстицаја који воде књиге по систему двојног књиговодства)
11.	Картица за некретнине, постројења и опрему заједно са Закључним листом издатим на дан подношења захтева за исплату (достављају корисници ИПАРД подстицаја који воде књиге по систему двојног књиговодства)

12	Јединствена царинска исправа - ЈЦИ за робу из увоза - ако је подносилац захтева за исплату директан увозник
13	Изјава добављача да је испоручена роба нова, ако је предмет инвестиције набавка робе
14	Фотокопија саобраћајне дозволе - само за куповину специјализованих транспортних возила
15	Грађевинска књига - документ се односи само на инвестиције у изградњу, оверена од стране надзорног органа и одговорних извођача радова
16	Употребна дозвола - за инвестиције у изградњу објеката
17	Документ о сагласности за прикључење на електро мрежу (за пројекте који се односе на инвестиције у обновљиве изворе енергије издат од стране локалног оператера дистрибутивне мреже у форми решења)
18	Сертификат о пореклу/ ЕУР1/ увозни рачун са изјавом добављача о пореклу робе – за робу из увоза ако је вредност робе од појединачног добављача већа од 100.000 евра) Изјава произвођача о пореклу робе - за робу домаћег порекла ,ако је вредност робе од појединачног добављача већа од 100.000 евра
19	Потврда о упису у Централни Регистар објеката, коју издаје Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
20	Решење о испуњености ветеринарско-санитарних услова, издато од стране Управе за ветерину (само за секторе млеко и месо)
21	Извод из Регистра привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре - АПР (доставља предузетник, привредно друштво или земљорадничка задруга)- СД
22	Потврду надлежног органа јединице локалне самоуправе према пребивалишту односно седишту корисника, да за предметну инвестицију не користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације) односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја - СД
23	Потврду надлежног органа јединице локалне самоуправе према месту где се налази објекат предмета инвестиције корисника, да за предметну инвестицију не користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације) односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја - СД
24	Потврда надлежног покрајинског органа да за предметну инвестицију не користи подстицаје по неком другом другом основу (субвенције, подстицаји, донације) односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја – ако корисник има пребивалиште, односно седиште на територији аутономне покрајине, односно ако се предметна инвестиције налази на територији аутономне покрајине - СД
25	Извод из катастра непокретности са копијом плана за предметне инвестиције, односно препис листа непокретности ако је успостављен нови операт, односно препис поседовног листа уколико није успостављен нови операт, односно извод из земљишњих књига у случају да није успостављен катастар непокретности - СД
26	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основи јавних прихода издато од надлежног органа јединица локалне самоуправе према месту инвестиције односно пребивалишту, односно седишту корисника (не старије од 30 дана од дана подношења захтева за одобравање исплате)- СД
27	Уверење о измиреним доспелим обавезама по основи јавних прихода издато од стране надлежне пореске управе (не старије од 30 дана од дана када је поднет затев за одобравање исплате) - СД
28.	Акт органа надлежног за послове заштите животне средине којим се доказује да пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области заштите животне средине, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области заштите животне средине у складу са прописима Европске уније са којима су усклађени прописи Републике Србије;
29.	Акт органа надлежног за послове безбедности и здравља на раду којим се доказује да пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности и здравља на раду, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности и здравља на раду у складу са прописима којим се уређује безбедност и здравље на раду;

30.	Акт органа надлежног за послове ветеринарског јавног здравља и добробити животиња којим се доказује да пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња у складу са прописима којим се уређује ветеринарство и добробит животиња и прописима Европске уније са којима су усклађени прописи Републике Србије, у сектору млека и меса;
31.	Акт органа надлежног за послове безбедности хране биљног порекла којим се доказује да пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности хране биљног порекла, као и да предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности хране биљног порекла у складу са прописима којим се уређује безбедност хране и прописима Европске уније са којима су усклађени прописи Републике Србије, у сектору воћа и поврћа.
32.	Потврда надлежног органа за послове уговарања и финансирања програма из средстава Европске Уније да се за предметну инвестицију не користе подстицаји по неком другом основу (субвениције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније Министарства финансија)
33.	Изјаву добављача да емисија издувних гасова не прелази нормативе и стандарде Само за инвестиције у набавку специјализованих транспортних возила. Важећи стандарди наводе се у Листи стандарда емисије издувних гасова у прилогу конкретног јавног позива
34.	Изјава подносиоца захтева да као независан привредни субјекат или заједно са партнерским или повезаним привредним субјектима, има положај малог или средњег привредног субјекта у складу са Правилником – образац Изјаве у Excel формату можете преузети на званичној интернет страници УАП (http://uap.gov.rs/javni-pozivi-ipard/)

Појашњење: Ознака СД наведена је уз документа која Управа за аграрна плаћања прибавља по службеној дужности, уколико их подносилац захтева не достави.

За плаћања извршена у инострану валути у сврху одобравања захтева за одобравање исплате, корисник врши обрачун у динарима према месечном курсу Европске Комисије у месецу у којем је плаћен рачун. Интернет адреса на којој се може добити увид у наведени курс је:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/index_en.cfm.

Добијену вредност корисник уписује у образац захтева за одобравање исплате.

Образац захтева за одобравање исплате и прилози се подносе у затвореним ковертама, на начин одређен јавним позивом и у року који је одређен решењем о одобравању пројекта. Захтев за одобравање исплате се подноси лично или препорученом поштом на адресу објављену у јавном позиву. Захтев за одобравање исплате треба да садржи све плаћене рачуне у складу са одобреном понудом у решењу о одобравању пројекта, до датума назначеног као рок за реализацију инвестиције.

Настојте да Ваша документација буде припремљена и послата на начин прописан Правилником и јавним позивом и у року који је утврђен решењем о одобравању пројекта. Наиме, УАП без разматрања одбацује сваки захтев за одобравање исплате који је поднело лице коме решењем није одобрен пројекат, као и сваки преурањен или неблаговремен захтев, захтев послат факсом или електронском поштом.

Захтев је поднет у року ако пре истека рока буде предат лично у просторијама УАП или ако је пре истека рока предат поштанском оператору у статусу препоручене поштанске пошиљке. Као време предаје захтева рачуна се дан и час када је захтев лично предат у просторијама органа надлежног за поступање (УАП), или време предаје поштанском оператору. Рок за подношење захтева за одобравање исплате утврђују се у решењу о одобравању пројекта.

Пре подношења захтева треба још проверити исправност свих података. На пример може се десити да наменски рачун, пријављен у РПГ није активан. Корисник може поднети само један захтев за одобравање исплате по истом јавном позиву а сваки наредни захтев истог подносиоца по истом позиву, УАП одбацује без разматрања.

4.3.3 ОБРАДА ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВЊЕ ПЛАЋАЊА И ИСПЛАТА ПОДСТИЦАЈА

Административном контролом се проверава да ли захтев са приложеном документацијом испуњава прописане услове за одобравање исплате ИПАРД подстицаја. Уколико се приликом контроле утврди да захтев са приложеном документацијом није уредан, односно да садржи формални недостатак који спречава поступање по њему, да није разумљив или да није потпун, УАП писменим путем обавештава подносиоца неуредног захтева на који начин да уреди захтев и то у року који

не може бити краћи од осам дана, уз упозорење на правне последице ако не уреди захтев у року. Ако се административном контролом утврди да захтев са приложеном документацијом испуњава прописане услове, УАП врши теренску контролу захтева (контрола на лицу места пре исплате - види тачку 4.4 овог Водича) којом на лицу места проверава да ли је корисник инвестицију реализовао у складу са решењем о одобравању пројекта.

4.3.4 МИНИМАЛНИ НАЦИОНАЛНИ И ЕУ УСЛОВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЈАВНОГ ЗДРАВЉА, ДОБРОБИТ ЖИВОТИЊА И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ

Корисник који је остварио право на одобравање пројекта, остварује право на исплату ИПАРД подстицаја, ако пољопривредно газдинство испуњава одговарајуће прописане услове у области заштите животне средине, јавног здравља (са аспекта безбедности хране), безбедности и здравља на раду, а за инвестиције у сектору прераде млека и меса и прописане услове у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и ако предметна инвестиција испуњава наведене услове уређене прописима Европске уније у овим областима, а са којима су усклађени прописи Републике Србије.

У табели дајемо преглед националних услова који се односе на заштиту животне средине, добробит животиња, ветеринарског јавног здравља, јавног здравља и безбедности и здравља на раду, док су у Прилогу 6 овог Водича и контролне листе надлежних органа који ће контролисати испуњеност ових услова: пољопривредне инспекције, фитосанитарне инспекције ветеринарске инспекције, министарства надлежног за заштиту животне средине, као и списак минималних националних услова који су прописани ИПАРД II програмом. Попис важећих минималних националних услова УАП објављује заједно с јавним позивом и могу се наћи у следећој табели:

Сектор/пропис	Службени гласник
СЕКТОР МЛЕКО И МЕСО	
Заштита животне средине	
Закон о процени утицаја на животну средину	135/2004 36/2009
Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину	69/2005
Правилник о условима које треба да испуњавају објекти за животињске отпатке и погони за прераду и обраду животињских отпадака	94/2017
Закон о планирању и изградњи	72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014 и 145/2014

Добробит животиња и ветеринарско јавно здравље	
Закон о добробити животиња	41/2009
Правилник о условима за добробит животиња у погледу простора за животиње, просторија и опреме у објектима у којима се држе, узгајају и стављају у промет животиње у производне сврхе, начину држања, узгајања и промета појединих врста и категорија животиња, као и садржини и начину вођења евиденције о животињама	6/2010 и 57/2014
Правилник о условима и средствима за лишавање животиња живота, начину поступања са животињама непосредно пре клања, начину омамљења и искрварења животиња, условима и начину клања животиња без претходног омамљивања, као и програму обуке о добробити животиња током клања	14/10
Закон о ветеринарству	91/05, 30/10 и 93/12
Правилник о ветеринарско - санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла	25/11, 27/14
Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла ветеринарско санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице	31/11, 15/15
Правилник о облику и садржини жига, односно потврде о безбедности дивљачи за исхрану људи, као и о начину и поступку обележавања хране животињског порекла	44/07
Закон о безбедности хране	41/09
Правилника о општим и посебним условима хигијене хране у било којој фази производње, прераде и промета	72/10
Правилника о условима хигијене хране	73/10
Безбедност на раду	
Закон о безбедности и здрављу на раду	101/05, 91/15
Правилник о поступку утврђивања испуњености прописаних услова у области безбедности и здравља на раду	60/06
СЕКТОРИ ВОЋЕ И ПОВРЋЕ И ОСТАЛИ УСЕВИ	
Заштита животне средине	
Закон о процени утицаја на животну средину	135/2004 36/2009
Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину	69/2005

Јавно здравље	
Закон о надзору над прехранбеним производима биљног порекла	25/96, 101/2005
Закон о безбедности хране	41/09
Правилник о ближим условима за производњу и промет прехранбених производа биљног порекла	50/96
Закон о планирању и изградњи	72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014 и 145/2014
Безбедност на раду	
Закон о безбедности и здрављу на раду	101/2005, 91/2015
Правилник о поступку утврђивања испуњености прописаних услова у области безбедности и здравља на раду	60/2006

Наведене прописе можете преузети и на интернет страници УАП: <http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>.

У складу са Првим Јавним позивом за подношење захтева за одобравање пројекта за ИПАРД подстицаје за инвестиције у физичку које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства у набавку нове опреме, предмет ИПАРД подстицаја може бити набавка нове механизације чија емисија издувних гасова не прелази нормативе и стандарде дате у Прилогу 2 – Листа стандарда емисије издувних гасова, овог Јавног позива. У наставку табеларни приказ листе стандарда емисије издувних гасова за ванпутну и пољопривредну механизацију као и за специјализована возила за транспорт сировог млека:

Листа стандарда емисије издувних гасова за ванпутну и пољопривредну механизацију					
Нето снага мотора у киловатима	СО	НС	НС+NOx	NOx	PM
kW	Граничне вредности у g/kWh				
19 ≤ P < 37	5.5	-	7.5	-	0.6
37 ≤ P < 56	5.0	-	4.7	-	0.025
56 ≤ P < 100	5.0	0.19	-	0.4	0.025

СО – угљен моноксид
НС – несагорели угљоводоници
NOx – оксиди азота
PM – честице (PM – particulate matter)

Специјализована возила за транспорт сировог млека					
Врста горива	СО	НС+NO _x	НС	NO _x	PM
Граничне вредности у g/km					
бензин	1.00	-	0.10 *	0.06	0.005 **
дизел	0.5	0.17	-	0.08	0.005

* додатни услов и NMHC=0,068 g/km

** односи се само на возила да директним убригавањем горива

4.3.5 КОНТРОЛА ПРОПИСАНИХ НАЦИОНАЛНИХ И ЕУ УСЛОВА

Испуњеност прописаних услова у области заштите животне средине, јавног здравља, безбедности и здравља на раду, ветеринарског јавног здравља и добробити животиња проверава се кроз службене евиденције као и на лицу места. У том циљу је посебним споразумима успостављена сарадња са техничким телима која ће Управи за аграрна плаћања помагати у поступку утврђивања испуњености ових услова, у складу са сектором улагања и инвестицијама које конкуришу за ИПАРД подршку.

Управа за ветерину МПШВ утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава услове у погледу ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове у погледу добробити животиња и ветеринарског јавног здравља прописане ЕУ прописима са којима су усклађени прописи Републике Србије, у сектору млека и меса.

Провера наведених услова врши се најмање два пута – након завршене инвестиције у поступку одобравања исплате ИПАРД подстицаја, као и у периоду од пет година након исплате ИПАРД подстицаја. На основу инспекцијског надзора, Управа за ветерину издаје документ из свог делокруга.

Министарство за заштиту животне средине (у даљем тексту МЗЖС) утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области заштите животне средине, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области заштите животне средине из прописа који су усклађени са прописима Европске уније.

Провера наведених услова врши се најмање два пута – након завршене инвестиције у поступку одобравања исплате ИПАРД подстицаја, као и у периоду од пет година након исплате ИПАРД подстицаја. На основу провере, МЗЖС издаје документ из свог делокруга.

На страни УАП (<http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva/>) можете наћи Уредбу којом се утврђује листа пројеката за које је обавезна процена утицаја и оних за које би се могла тражити процена, као и сам Закон о процени утицаја на животну средину у коме је детаљно описан читав поступак процене, као и садржај студије утицаја. Ову студију може да изради правно лице или предузетник који је уписан у одговарајући регистар за обављање делатности пројектовања, инжењеринга и израде студија и анализа (поседује одговарајућу лиценцу).

Пољопривредна инспекција МПШВ утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности хране биљног порекла, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности хране биљног порекла у складу са прописима којим се уређује безбедност хране и прописима Европске уније са којима су усклађени прописи Републике Србије, у сектору воћа и поврћа. Провера наведених услова врши најмање два пута - након завршене инвестиције у поступку одобравања исплате ИПАРД подстицаја, као и у периоду од пет година након исплате ИПАРД подстицаја. На основу инспекцијског надзора, Пољопривредна инспекција издаје документ из свог делокруга.

Инспекторат за рад - Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања утврђује да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности и здравља, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности и здравља на раду у складу са прописима којим се уређује безбедност и здравље на раду.

Провера наведених услова врши се најмање два пута - након завршене инвестиције у поступку одобравања исплате ИПАРД подстицаја, као и у периоду од пет година након исплате ИПАРД подстицаја. На основу инспекцијског надзора, Инспекторат за рад издаје документ из свог делокруга.

Контрола испуњености наведених услова је и саставни део контроле на лицу места УАП, која се обавља у фази пре исплате и у *ex-post* фази контроле. У зависности од сектора улагања ова контрола се спроводи на следећи начин:

Улагање у сектор млека и меса
Контролори на лицу места врше увид у контролне листе Управе за ветерину које су приложене уз захтев за одобравање плаћања, утврђују да ли је предметна инвестиција у складу са ЕУ стандардима (прописаним условима) у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним стандардима (прописаним условима) у области ветеринарског јавног здравља и добробити животиња.
Заштита животне средине- сви сектори
Контролори врше увид у контролне листе Министарства за заштиту животне средине које су приложене уз захтев за одобравање плаћања, утврђују да ли је предметна инвестиција у складу са ЕУ стандардима (прописаним условима) у области заштите животне средине, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним стандардима (прописаним условима) у области заштите животне средине.
Улагање у сектор воћа и поврћа
Контролори врше увид у контролне листе Пољопривредне инспекције које су приложене уз захтев за одобравање плаћања, утврђују да ли је предметна инвестиција у складу са ЕУ стандардима (прописаним условима) у области безбедности хране биљног порекла, односно да ли је газдинство у складу са одговарајућим националним стандардима (прописаним условима) у области безбедности хране биљног порекла..
Безбедност и здравље на раду – сви сектори
Контролори врше увид у контролне листе Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања које су приложене уз захтев за одобравање плаћања, утврђују да ли пољопривредно газдинство испуњава прописане услове у области безбедности и здравља на раду, као и да ли предметна инвестиција испуњава услове из области безбедности и здравља на раду у складу са прописима којим се уређује безбедност и здравље на раду

4.3.6 РЕШЕЊЕ О ИСПЛАТИ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

На крају друге фазе поступка за остваривање права на ИПАРД подстицај, уколико је спроведеним административним и теренским контролама утврђено да захтев испуњава прописане услове, директор УАП решењем одлучује о праву на коришћење и налаже исплату ИПАРД подстицаја.

Средства се исплаћују у целости на наменски рачун корисника, који је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава.

Исплатом подстицаја корисник постаје прималац ИПАРД подстицаја. У Решењу о исплати ИПАРД подстицаја су наведена права и обавезе примаоца у наредних пет година од момента исплате (више на ову тему [у поглављу 5](#)). Против решења директора УАП у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје може се изјавити жалба министру, у року од 8 дана од дана достављања решења.

4.4 КОНТРОЛА НА ЛИЦУ МЕСТА

Послове контроле спровођења пројеката ИПАРД II програма обавља УАП преко државних службеника распоређених на пословима контроле на лицу места (у даљем тексту: контролори). Контролу на лицу места обавља тим од најмање два контролора. Контроле се спроводе у различитим фазама реализације пројекта и то:

- **пре одобравања пројекта** - сврха ове контроле је да се утврди место инвестиције (помоћу читаних ГПС координата, копије катастарског плана и увидом у портал [геоСРБИЈА](#) - Дигитална платформа за Националну инфраструктуру геопросторних података Републичког геодетског завода), да ли је актуелно стање везано за инвестицију у складу са подацима из захтева и да ли је започето улагање у предметну инвестицију.

Контролори траже на увид финансијску картицу основних средстава (код подносиоца/ корисника/ примаоца који води пословне књиге), пописну листу основних средстава на дан 31. децембар претходне године. Увидом у књиговодствену документацију подносиоца и визуелно контролори проверавају да ли постоји опрема исте намене, али другачијег назива (слична опрема), или опрема истог назива, типа и модела и исту фотографишу.

Током контроле се могу затражити на увид и картице конта одабраних добављача, картице аванса, картице купаца (добављач као купац).

- **пре исплате** – сврха ове контроле је да се утврди: место инвестиције по горенаведеном систему, да је инвестиција реализована, да је набављена опрема нова (утврђује се визуелно и на основу књиговодствене документације), да изградња, опремање односно набавка механизације није започета пре доношења решења о одобравању, да је порекло набављене робе из земље која је дата у [Листи прихватљивих земаља](#), да се инвестиција за коју су одобрена средства употребљава према одобреној намени.

Увидом у књиговодствену документацију проверава се да ли су за предметну инвестицију коришћена подстицајна средства из других извора јавног финансирања (из неког другог ЕУ фонда или из националних, покрајинских или средстава локалне самоуправе) и да ли је инвестиција прописно обележена.

Визуелним прегледом, мерењем и бројањем контролори утврђују да ли је опремање/изградња

завршена и упоређују ставке из рачуна и окончану ситуацију са затеченим стањем на терену. Контролори проверавају грађевинску књигу, како би проверили утрошене количине материјала и врсте радова, што је посебно значајно за количине које је немогуће визуелно и мерењем утврдити. Количине наведене у грађевинској књизи морају бити идентичне количинама на рачуну достављеном уз Захтев за одобравање исплате.

Грађевинска књига садржи стварно узграђене количине материјала и изведених радова. На основу количина из грађевинске књиге изводе се привремене ситуације и окончана ситуација

- **после исплате (ex-post контрола)** - контрола се изводи најмање једном у року од 5 година од датума исплате подстицајних средстава како би се утврдило да ли се прималац придржава свих преузетих обавеза као и да инвестицију наменски користи, да је није отуђио, нити омогућио другом лицу коришћења предмета инвестиције у наведеном периоду.

Сврха ове контроле је да се провери место инвестиције, да прималац средстава постоји и послује, да на газдинству постоје изграђени објекти, да прималац поседује набављену опрему, да се инвестиција за коју су одобрена подстицајна средства употребљава према одобреној намени, да је инвестиција суфинансирана из ИПАРД II програма прописно обележена.

Увидом у књиговодствену документацију проверава се коначност плаћања предметне инвестиције, као и да ли су за предметну инвестицију коришћена подстицајна средства из других извора јавног финансирања. Такође проверава се да ли у структури власништва има мање од 25% јавног капитала или гласачких права тог јавног капитала и да ли прималац средстава уредно води и чува документацију везану за суфинансирану инвестицију.

Иако ex post контрола следи у периоду након исплате средстава то никако не умањује њену важност и свака неправилност утврђена током ове контроле може довести до повраћаја средстава

Лица код којих се врши контрола у области спровођења пројеката ИПАРД II програма у обавези су да контролору омогуће вршење контроле и пруже потребне податке и информације, као и да на његов захтев, у одређеном року, доставе или припреме податке и материјале који су му потребни за вршење послова контроле.

Обавеза корисника је да у сваком тренутку допусти несметан приступ и контролу на лицу места која се односи на предметну инвестицију. Контролори су у обавези да се идентификују путем легитимације за обављање послова контроле у спровођењу пројеката ИПАРД II програма.

При обављању контроле на лицу места контролори могу да:
најаве контролу до 48 часова унапред и том приликом са подносиоцем захтева/корисником/примаоцем договоре термин за обављање контроле
изврше увид у исправе подносиоца захтева/ корисника/примаоца
врше преглед пољопривредног земљишта, засада, стоке, пословних и производних простора, објеката, опреме и механизације, робе
фотографишу, односно сачине аудио-видео записе
проверавају књиговодствену документацију подносиоца захтева
врше увид у документацију везану за остваривање права на ИПАРД II подстицаје
проверавају техничку документацију (пројектна документација, грађевински дневник, грађевинска књига и др.
врше увид у документа издата од стране релевантних институција о достизању националних услова и ЕУ стандарда
проверавају напредовање радова
врше контролу радова који се у каснијим фазама контрола не могу контролисати тј. скривени радови
проверавају функционалност и намену инвестиције
обавесте надлежна тела и траже спровођење одређеног поступка ако запослени у Сектору за контролу на лицу места, нису овлашћени за поступање
прикупљају податке и обавештења од одговорних особа, сведока, вештака и других особа кад је то потребно за обављање послова контроле
захтевају од подносиоца захтева/корисника/примаоца, уколико је потребно, присуство треће стране и/или овлашћене особе (рачуновође, књиговође, надзорног инжењера, одговорног извођача грађевинских радова, добављача опреме, итд), у зависности од врсте инвестиције и фазе поступка у којој се контрола врши

4.4.1 ОБАВЕЗЕ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА/КОРИСНИКА/ПРИМАОЦА

Уколико подносилац/корисник/прималац не може да присуствује контроли на лицу места, има право да овласти особу која ће га представљати (заступати) током контроле на лицу места. Овлашћење мора бити оверено од стране надлежног органа. Подносилац/ корисник/ прималац је дужан да припреми податке и документе потребне за обављање контроле на лицу места. Подносилац/ корисник/ прималац чија је инвестиција везана за изградњу и опремање објекта је дужан да током реализације одобрене инвестиције осигура праћење количине набављених и уграђених грађевинских материјала, изведених радова и опреме у складу са пројектном документацијом:

- неопходно је водити грађевинску књигу, грађевински дневник, односно другу прописану евиденцију у складу са законом којим се уређује планирање и изградња и подзаконским актима донетим на основу истог. Обезбедити да одговорни извођач радова током изградње објекта обрачунава количине на начин на које су оне приказане у пројекту као и да води грађевинску књигу и њен преглед на начин који омогућава директно поређење података из пројекта, стања на терену и оверених привремених ситуација

- обезбедити да стручни надзор формирану окончану ситуацију контролише и оверава директно из раније оверене грађевинске књиге и тиме омогући да контролори могу да директно упореде податке из пројекта, стање на терену и окончану ситуацију
- уговор са овлашћеним извођачем радова
- акт којим је инвеститор обезбедио (уговорио) стручни надзор у току грађења објекта.

Документа потребна за контролу на лицу места (у зависности од тога да ли подносилац/корисник/прималац води пословне књиге по систему двојног или простог књиговодства)				
Ред.бр.	Документ	Контрола пре одобрења пројекта	Контрола пре плаћања	EX-POST контрола
1	Пројектна документација везана за изградњу	+	+	+
2	Технолошки пројект	+	+	+
3	Грађевински дневник		+	+
4	Грађевинска књига		+	+
5	Картица конта основних средстава*	+	+	+
6	Пописна листа основних средстава*	+	+	+
7	Картица конта аванса	+	+	
8	Картица конта добављача и купаца	+	+	+
9	Картица конта прихода од донација, субвенција, дотација		+	+
10	Књига улазних и излазних рачуна	+	+	+
11	Књига прихода и расхода	+	+	+
12	Документ о уделу власништва(оснивачки акт)			+

*Картице за некретнине, постројења и опреме

5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

Права, обавезе и одговорности подносиоца/ корисника/ примаоца ИПАРД подстицаја утврђена су прописима који уређују област ИПАРД подстицаја и то Оквирним споразумом, Секторским споразумом, Законом о пољопривреди и руралном развоју, Законом о општем управном поступку, као и Правилником. О својим правима, обавезама и одговорностима подносилац/ корисник/ примаоц се обавештава током читавог процеса одобравања ИПАРД подршке.

Права и обавезе су најпре предочене у самом обрасцу захтева, потом у решењу о одобравању пројекта уз које корисник добија и посебан писмени акт - Обавештење кориснику ИПАРД средстава у коме је детаљно објашњена процедура и услови за остваривање права на ИПАРД подстицај, као и последице неиспуњавања прописаних услова.

Решење се преузима лично и својим потписом/ овером корисник се обавезује да ће поштовати будуће захтеве и обавезе, укључујући и санкције за њихово неиспуњавање. Такође, решењем о исплати ИПАРД подстицаја утврђене су обавезе које корисник мора да испоштује у наредних пет година од момента исплате средстава, а нарочито:

1	Обавеза чувања документације у складу са законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој
2	Обавеза примаоца средстава ИПАРД подстицаја да обележи предмет инвестиције (детаљније Прилог 7 Правилника и тачка 5.2 овог Водича)
3	Обавеза да наменски користи, не отуђи, нити омогући другом лицу коришћење предмета инвестиције у периоду од пет година од дана исплате
4	Обавеза да допусти у сваком тренутку несметан приступ и контролу на лицу места која се односи на одобрени пројекат, те обавезу давања на увид целокупне документације везане за одобрени пројекат овлашћеним лицима: Управе, органа надлежног за ревизију система спровођења програма Европске уније, Националног фонда Министарства финансија, Европске комисије, Европског ревизорског суда и Европског канцеларије за борбу против превара (ОЛАФ)
5	Обавеза да врати неосновано исплаћена средства у складу законом којим се уређује пољопривреда и рурални развој

Одлучивање о захтеву за коришћење подстицајних средстава из буџета ЕУ у Србији се спроводи кроз управни поступак који пружа адекватну правну заштиту права корисника. Наиме, у управно-правном односу орган државне управе по службеној дужности у току целог поступка пази како на јавни интерес, тако и на заштиту права странака. Начело помоћи странци је једно од основних начела закона који уређује општи управни поступак, тако да корисник има право на помоћ у току целог поступка.

5.1 ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ

Против решења директора УАП у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје може се изјавити жалба министру, у року од 8 дана од дана достављања решења. Кад УАП нађе да је поднета жалба допуштена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица, а није новим решењем заменила решење које се жалбом побија, дужна је да, без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема жалбе, достави жалбу министру.

За поступање по жалби у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје министар образује посебну комисију која одлучује по жалби. Ако министар нађе да ће недостатке првостепеног поступка брже и економичније отклонити УАП, он ће својим решењем поништити првостепено решење и вратити предмет УАП на поновни поступак. Министар решењем указује УАП у ком погледу треба допунити поступак, а УАП је дужна да у свему поступи по другостепеном решењу и да, без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема предмета, донесе ново решење.

Решење по жалби мора се донети што пре, а најкасније у року од 15 дана од дана предаје жалбе министру. Министар решење по жалби доставља странкама, а списе предмета са примерком решења доставља УАП.

Решење министра у поступку остваривања права на ИПАРД подстицаје је коначно у управном поступку и може се покренути управни спор. Ако након покретања управног спора буде донета одлука којом се одобрава пројекат, односно одобрава исплата, поступак се наставља, односно исплата подстицаја се врши искључиво из буџета Републике Србије.

5.2 ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Сва улагања која су суфинансирана у оквиру ИПАРД II програма треба да садрже информације о улози, односно суфинансирању од стране Европске уније, тј. ИПАРД II програма. Означивање инвестиције је обавеза корисника којом се шира јавност информисе о улози ЕУ у спровођењу ИПАРД II програма, али и промовише позитивни допринос ЕУ и националних фондова руралном развоју у Србији. Корисник се на обележавање предметне инвестиције обавезује приликом преузимања решења о одобравању пројекта и Обавештења кориснику ИПАРД подстицаја. Обавезе примаоца у смислу обележавања инвестиције дефинисане су у односу на износ јавне подршке. Уколико:

1. укупна јавна подршка премашује 100.000 евра, а инвестиција се односи на изградњу и опремање објекта – корисник на месту лако видљивом за јавност, поставља привремени билборд значајне величине. Најкасније у року од три месеца након реализације инвестиције, поставља сталну плочу (најмање 0,5 м висине и 0,7 м ширине) или билборд (најмање 1,7 м висине и 2,4 м ширине) на месту лако видљивом за јавност
2. укупна јавна подршка премашује 20.000 евра, а инвестиција се односи на опремање објекта за узгој стоке, на пример - прималац поставља плочу са обавештењем
3. инвестиција је везана за набавку опреме и механизације - прималац поставља налепницу са обавештењем у року од месец дана након реализације инвестиције
4. остале инвестиције - постављање најмање једног плаката са информацијама о пројекту (минимална величина А3), укључујући финансијску подршку Европске Уније, на месту лако видљивом за јавност, као што је улаз у објекат

5. остале инвестиције - уколико постоји интернет страница корисника ИПАРД средстава, она треба да садржи: кратак опис пројекта, укључујући циљеве и резултате, наглашену финансијску подршку Европске Уније; период спровођења пројекта (од-до), контакт особе за више информација и везе на релевантне интернет странице.

Све активности информисања и комуникације морају укључити основне елементе видљивости:

- лого (грб/заставицу) Европске Уније и текст "Европска унија"
- приказује се у боји у свим медијима, кад год је то могуће
- увек је јасно видљив и на истакнутом месту. Место и величина логоа примерени су величини предметног материјала или документа.
- за мале промотивне материјале (усб, цд, оловка) довољно је укључити лого Европске уније и текст Европска унија.
- напомену о фонду који подржава пројекат, на пример: "Пројекат је суфинансирала Европска унија из ИПАРД II програма".
- заставу Републике Србије

Прецизна техничка упутства за означавање ваше инвестиције налазе се у Прилогу 7 Правилника, док ћете примере табли, билборда и налепница моћи да прузмете са званичне интернет странце УАП (<http://uap.gov.rs/mera-3-investicije-u-fizicku-imovinu-u-vezi-sa-preradom-i-marketingom-poljoprivrednih-proizvoda-i-proizvoda-ribarstva>).

Добијањем решења о додели ИПАРД подстицаја, корисник уједно прихвата и да његове информације као носиоца пројекта, називу пројекта као и износу јавног суфинансирања пројекта буду јавно објављене у оквиру Листе пројеката и прималаца ИПАРД средстава на интернет страници УАП.

5.3 ПОВРАЋАЈ ИПАРД ПОДСТИЦАЈА

Директор УАП, доноси решење којим се примаоцу средстава налаже повраћај средстава и одређује рок за повраћај, у случају да:

Члан 8г став 1. Закона о пољопривреди и руралном развоју (Службени гласник РС, бр. 41/2009, 10/2013 - др. закон и 101/2016)

1	нису дати тачни и потпуни подаци и документација везани за остваривање права на ИПАРД подстицаје
2	инвестиција није реализована у складу са посебним прописима којима се прописује остваривање права на ИПАРД подстицаје

3	корисник средстава није омогућио приступ инвестицији и документацији која се односи на остваривање права на ИПАРД подстицаје овлашћеним представницима МПШВ, Министарства финансија, Канцеларије за ревизију система управљања средствима Европске уније, Европске комисије, Европског ревизорског суда и Европске канцеларије за борбу против корупције
4	прималац средстава ненаменски користи, отуђи или омогући другом лицу коришћење предмета инвестиције у периоду од пет година од дана исплате
5	административна грешка УАП има за последицу неосновану исплату новчаних средстава
6	утврди постојање неправилности, односно преваре у смислу Оквирног споразума

Ако административна грешка УАП има за последицу неосновану исплату новчаних средстава, директор УАП доноси решење којим налаже повраћај неосновано исплаћених средстава, у року од 30 дана од дана достављања решења.

Ако се после извршене исплате утврди постојање неправилности, односно преваре у смислу Оквирног споразума, директор УАП доноси решење којим налаже повраћај средстава, у року од 30 дана од дана достављања решења. У случају повраћаја неосновано исплаћених средстава услед непридржавања обавеза из члана 8 г става 1. тач. 1), 2), 4) и 5) Закона о пољопривреди и руралном развоју ("Сл. гласник РС", бр. 41/2009, 10/2013 - др. закон и 101/2016), као и утврђене преваре из става 3. овог члана, затезна камата обрачунава се од момента исплате новчаних средстава примаоцу.

5.3.1 НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕВАРЕ

Неправилност је свако кршење одредби важећих правила и уговора која настаје због поступка или пропуста, а које као последицу има, или би могло да има, то да је општи буџет ЕУ задужен неоправданом трошковном ставком. Неправилности могу да настану из одређеног поступка, т.ј. чињења или нечињења и могу их починити физичка или правна лица. Иако се могу јавити у било ком тренутку у циклусу пројекта, оне се у највећем броју случајева односе на доделу помоћи и набавку, пошто се ове фазе директно односе на трошкове. Иако већина неправилности настаје услед непознавања правила и ненамерне грешке, у оквиру неправилности постоје и засебна категорија у коју спадају преваре.

Превара је намерна радња или пропуст који се односи на: употребу или представљање лажних, нетачних или непотпуних тврдњи или докумената, што као последицу има противправно присвајање или задржавање новчаних средстава из општег буџета ЕУ, односно из буџета којима управљају ЕУ или неко друго тело у њено име, необелодањивање информације супротно одређеној обавези које има исте последице или противправно коришћење таквих новчаних средстава за потребе различите од оних за које су првобитно одобрена. Сумња да постоји превара је неправилност због које је дошло до покретања управног или судског поступка на националном нивоу

да би се установило постојање умишљаја, а посебно преваре. Успостављена превара је сумња да постоји превара за коју је донета осуђујућа пресуда за превару или било коју другу незакониту активност која штети финансијским интересима ЕУ. Као поткатегорија превара јављају се случајеви који обухватају корупцију, која може бити:

Активна корупција означава намерно предузете поступке где неко обећава или даје, директно или индиректно преко посредника, предност било које врсте било ком другом службеном лицу, било за то или неко треће лице, предузимајући спровођење или неспровођење одређене радње, у складу са својим задужењима или у обављању своје функције, чиме такође врши кршење својих службених дужности на начин који угрожава или може да угрози финансијске интересе ЕУ.

Пасивна корупција означава намерни поступак државног службеника, који директно или индиректно путем посредника захтева, прима или остварује било какву врсту користи, било за себе или за неко треће лице, односно прихвати обећање у вези са стицањем овакве користи, предузимајући да поступа или не поступа у складу са дужношћу или функцијом коју обавља, кршећи своје званичне дужности на начин који угрожава или може да угрози интересе ЕУ.

6. ПРИЛОЗИ

Прилог 1 – Листа прихватљивих инвестиција и трошкова

Прилог 2 – Пример попуњеног Захтева за одобравање пројеката

Прилог 3 – Пример попуњеног Захтева за одобравање исплате

Прилог 4 – Контакти Пољопривредних саветодавних и стручних служби Републике Србије и Пољопривредне саветодавне службе АП Војводине

Прилог 5 – Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди

Прилог 6 – Законски оквир за испуњавање минимума националних услова и контролне листе техничких тела

КОНТАКТ

За сва питања и информације можете се обратити на следеће контакте:

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА АГРАРНА ПЛАЋАЊА**

Булевар Михајла Пупина 113 а

Телефон: +381 11 31 07 013

+381 11 30 20 100

Електронска пошта: ipard.info@minpolj.gov.rs

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
СЕКТОР ЗА РУРАЛНИ РАЗВОЈ**

Булевар краља Александра 84

ИНФОЦЕНТАР – ПОЉОПРИВРЕДА

Телефон: +381 11 260 7960

Електронска пошта: office@minpolj.gov.rs